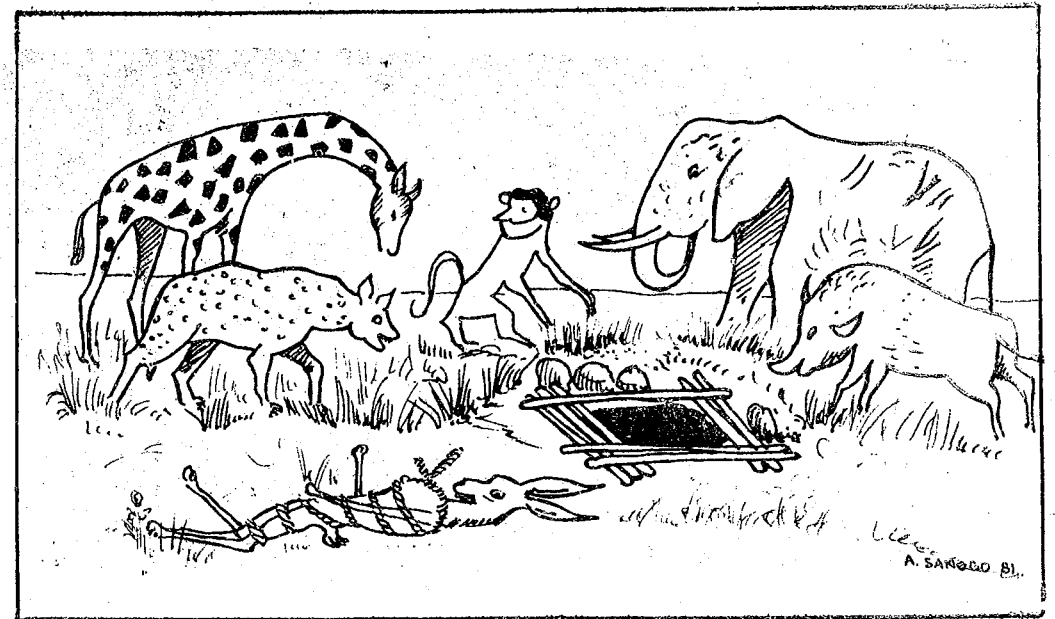

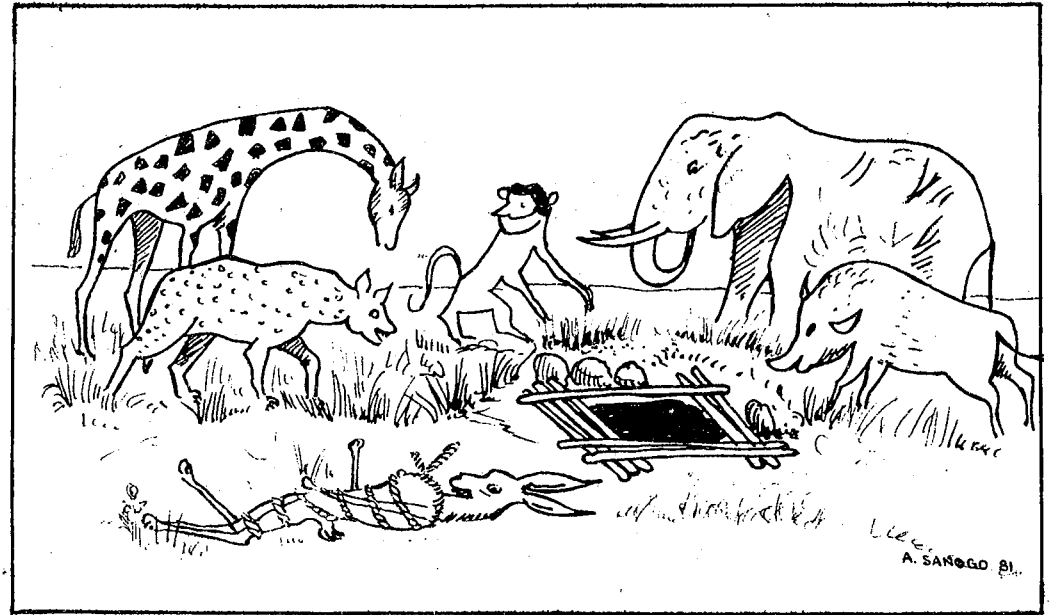
an ka jamana
baro n'a nsiiri n'a maana dow

Mali kalanko minisiriso
Balikukalansoba – Bamako
1981

San sabanan

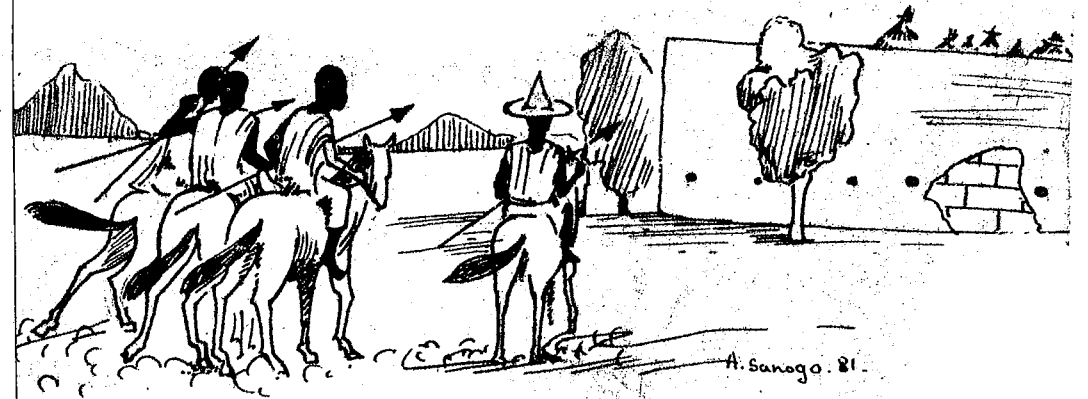
an ka jamana
baro n'a nsiiri n'a maana dow

Mali kalanko minisiriso
Balikukulansoba – Bamako
1981

San sabanan

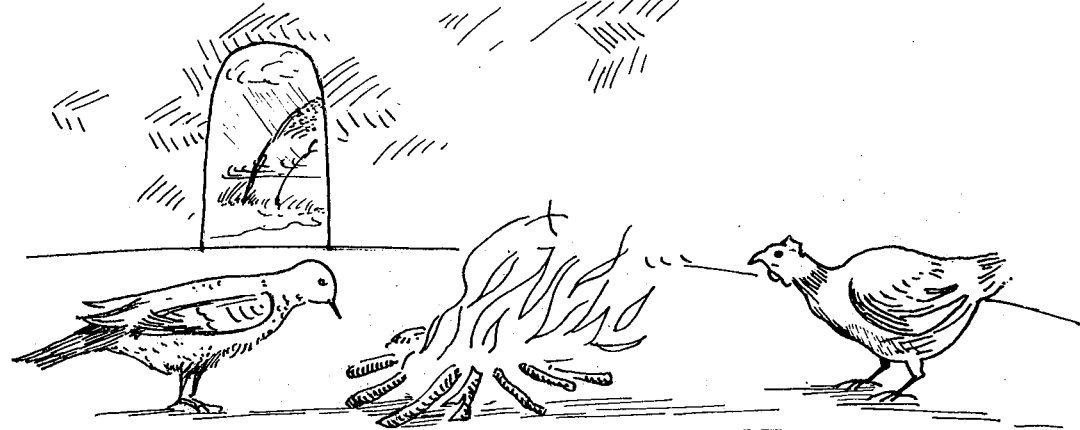
An ka jamana baro n'a nsiiri n'a maana dòw

SILAMAKAN TAARA JONKOLONIN

Mali kalanko minisiriso
Balikukulansoba – Bamako

San sabanan

NSIIRIN : SHE NI NTUFAN

Ntufan tun ye shènin teri ye

Nka ntufan tun ka kolon. Samiyè selen, shènin ko ntufan ma :

- An tè bugu jò ?

Ntufan ko :

- Ayi, ni sanji nana, ne bè don n'fa ka bulon kòno.

- O tè beesi ye. Ne bèna bugu dò jò .

Shènin y'a ka bugu jò. Sanji binna, shènin donna a ka bugu kòno, ka ta mènè.

Ntufan donna a fa ka bulon kòno. Ji y'o bin. A bolitò taara shènin da la. A ko :

- Shènin, n'ka don wa ?

- Don kè ! E ma ban an ka bugu dò jò de

Ntufan donna. A ko :

- Shènin, n'ka sigi i ka tasuma kòrò wa ?

- I sigi kè, malo tè fugari la !

Ntufan y'i sigi ka laban ka sunogo.

O la se, n'balemaw, n'fa ta wo, n'ba ta wo, i yèrè ta nyògòn ta la .
Danseni Keyita.

NSIIRIN : KUNGO SOGOW KA KOLON SEN

Je donna kungo kòno. Sogow ye nyògòn dalajè, k'a bè taa kòlòn sen.

Sonsannin ko ale tè taa, ko nka min ka d'a ye a bè o kè kòlòn in na . Kungo sogow ko o tè bassi ye.

U taara kòlòn in sen, fo k'a bila ji la.

Don o don, seni dugujè cè sonsannin bè taa i min, k'i ko, ka tile k'i bo kè kòlòn kòno. Duga mana jè, kungo sogow bè n'a sòrò ji duurulen don, k'a nògò.

Ayiwa u kama nanna, u bèna fèrè jumèn tigè. U kelen kelen bèe ye kòlòsili kè kòlòn da la, u ma nògò ye, barisa sonsannin natuma, a b'a sòrò kòlòsilikèla sunògòra. A tora ten, fo u ye nana dò nyini, ka o da kòlòn in da la. Sonsannin mana, k'i bolo da o la. O nòròla . A ko :

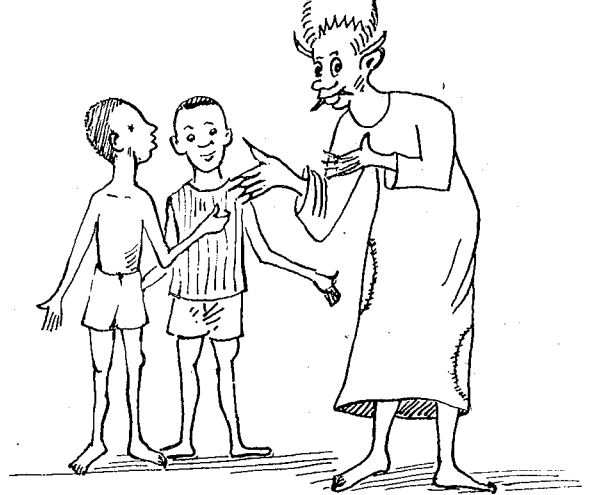
- n'i ma n'bolo bila sisan, ne bè n'bolo belebeleba da i kun sisan !

A ye o da a kun , o nòròla. A ko :

- n'i ma n'bolo bila sisan, ne bè n'sen belebeleba da i kun sisan !

A ye o da a kun. O nòròla. Sonsannin tora e la fo k'a below n'a senw bèe minè mana fè. Kungo sogow nana a sòrò yen, u y'a minè, k'a siri ni jurukisè ye, ka taa n'a ye wula kòno.

Bubakari Kulubali
Kangaba.

KELENNASIGI MAN NYI :

Donsokè dò bòra dugu kònò, ka taa sigi a kelen na. Don dò, a ye a ka marifa ta, ke taa yaala wula kònò.

Jinë dò fòra a kò. O y'a fò :

- a ni sògòma !

Denmisènw ko :

- nba, i ni sògòma !

- Aw baba taara min ?

- Baba taara wula kònò.

- Ne ko, aw ka misiden min mana sa, jònni b'o boso ?

- Baba .

- Misiba min mana sa, jònni b'o boso ?

- Baba .

- Ntura min mana sa, jònni b'o boso ?

- Baba .

Baba nana ka bò wula kònò.

Denmisènw ko :

- Baba dè, jinè dò fòra e kò yan.

A ko : en ke misiden min mana sa, jònni b'o boso ? An ko bab

jinè

Nturakòro min mana sa dun ? An ko e baba kelen de bè o bo so.

Baba ko :

- Aw m'a kòrò dòn wa ?

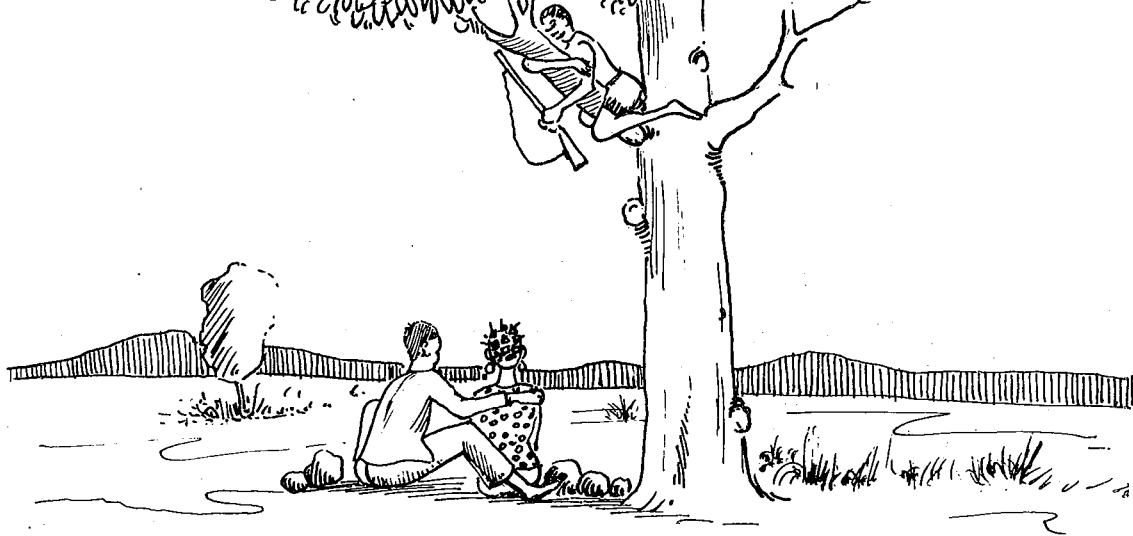
- Anw ma o kòrò don .

- A ko misiden min mana sa, ko jònni b'o boso. O kòrò ye denmisèn min mana sa jònni b'o su don ?

Misibakòrò dun, o ye aw ba mana sa, jònni b'o fana su don. Nturakòrò mana sa dun, o fana kòrò ye ne yèrè baba mana sa, jònni bè ne yèrè su don ? Aw y'a labèn, dugu m na jè dòn, en bè jigin so; min mana kè, dugu mògòw n' dèmè o la.

Josere Kulubali

Sabugu .

MUSO , A NYEMOGOKE AN'U KA ALA .

Muso dò n'a nyèmògòkè tun bè dugu kelen kòrò. U bè to ka taa nyògòn kunbè nèrèsunbe dò kòrò. N'u bè taa tuma min na, nyèmògòkè b'a fò muso ma :

- i nèrè kòrò !

Muso fana b'a fò :

- i nèrèba kòrò !

Muso cè nan 'a dòn tuma min na, a y'a ka lasasi ta, ka ki-sè don a la, ka taa yèlèn nèrè san fè.

Nyèmògòkè nana i kanto muso ma :

- i nèrè kòrò.

Muso fana ko :

- i nèrèba kòrò.

U tsara nyògòn sòrò nèrè kòrò.

Muso y'i da. Muso y'a nyè yèlè, a ko :

- ala bè san fè !

Nyèmògòkè ko :

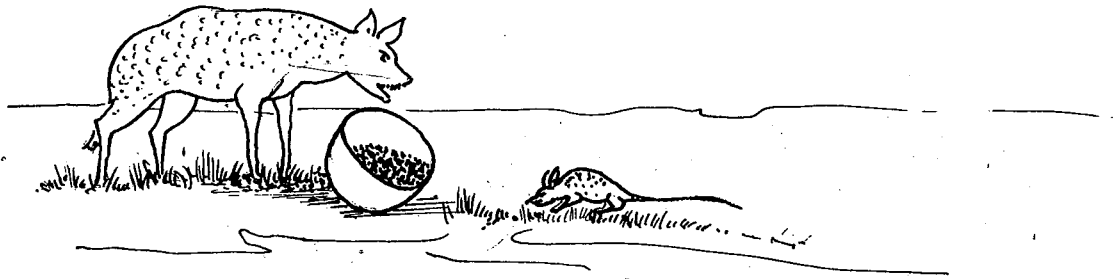
- Nkalon don. Mun bè ala se san fè ?

Nyèmògòkè ye a nyè kòròta, k'a filè . A ko :

- e, ala n'a kira yèrè don !

Amadu Wedarawogo

-Sango .

NSIIRIN : NYINE NI SURUKU

Nyiné tun bè dumuni na. Suruku nana nyiné sòrò o dumuni na
Nyiné ko suruku ma :

- Na dumuni kè !

Suruku ko nyiné ma :

- Kelen dun ; ne bè fila dun .

Nyiné sigilen nyéji bóra. Suruku ye nyiné nyininka :

- e bè kasi mun na ?

Nyiné ko suruku ma :

- Ne ka surukuwolo duuru bè tile la. Kabafinyè wulila, ne
tè mogo si sòrò k'u ta .

Suruku nana i kanto nyiné ma :

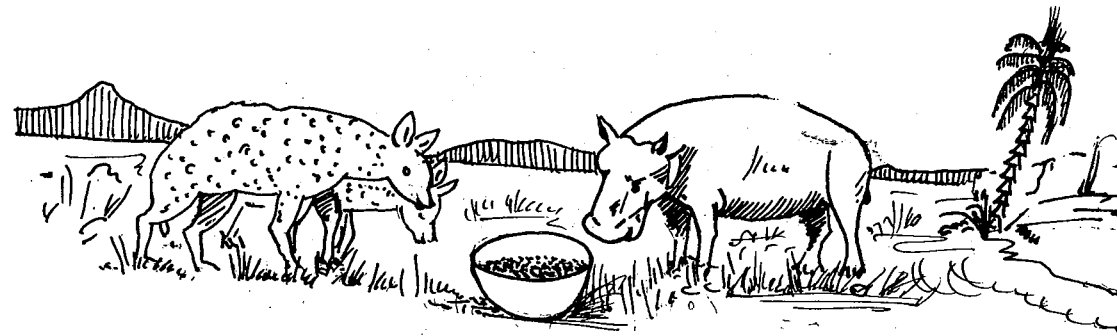
- I y'a sòrò cogo di ?

Nyiné ko suruku ma :

- Ni n' nyè ye suruku ye, ka n'nyè komi a la, a bè sa .
O fòlen, suruku bolila ka taa.

Mama Jara

Kokoni .

NSIIRIN : MALI ANI JATURU.

Mali ni Jaturu tun ye teri sèbèw ye . Don o don, mali tun
bè taa jaturu ka so, ka shò dun, shò min tun dilalen don konyu-
man. Tuma o tuma, n'a tun bè taa, mali bè nare sama jaturu muso-
ma.

Jaa jaturu sègèna dumuni dun na a terikè fè. A y'a nyini
ka dabali dila, walasa a bè se ka mali faga, k'a dun. O la sa,
jaturu ko a bè dingè sen a ka bugu cèmancè la, k'o datugu ni dè-
bèn ye, k'a fò ko mali k'a sigi o kan.

A ka bònè kèra min ye, ko sensannin bóra a ka dabali kala-
ma. Sendanyè fila, sonsannin sera mali fè yen, k'a bée nyéfò o
ye. A y'i kanto a ma, ko ni a má d'a ka kuma fòlen na, a ka du-
gujukòròdingè dò sen, min bè bò bada la, ka se jaturu ka bugu
la. Mali ko a ka miiri nin cè ka nyi kojugu.

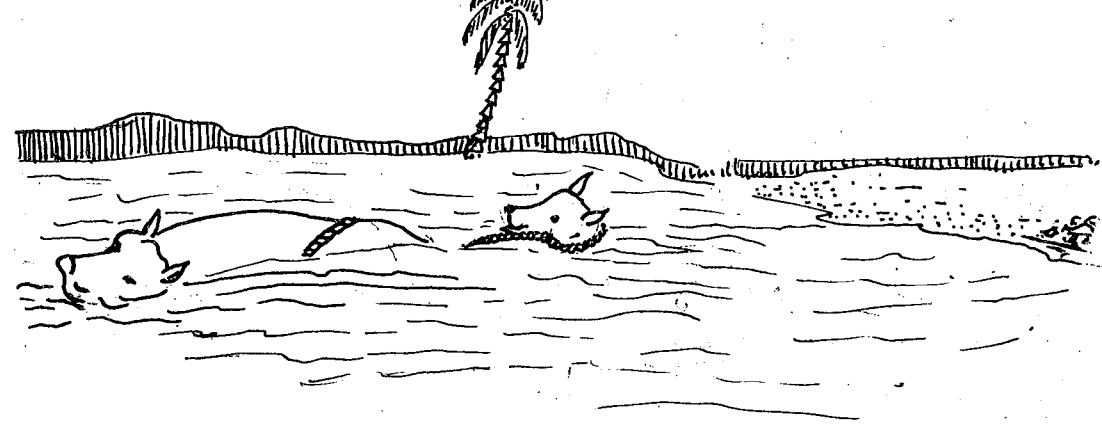
Amedini Tarawele
Bamako.

NSIIRIN : MALI NI JATURU (hali bi)

Jaturu ka so, fènw bée tun labènnen don. Mali nana a ka waati kòrò la. Nka, a y'a ban k'i sigi dèbèn kan. A ko dulòki nògòlen òò bè a kan na. Nka o dugujè, mali ye a ka fini nyumanw don. Jaturu y'a deli a ka sigi dèbèn kan. A sònnon, o dijara jaturu ka du bée lajèlen ye. Mali binna dingè kònò. Nka, a tun kèlen òò ka a ka binni jateminè. O y'a to foyi ma k'a la. O kèlen, ani mali ka taa a yèrè jan tile la bada kèrè fè, o si ma kòroya ni si ye .

Sani o ka kè, jaturu, a muso, ani a denw ye kabakuruw, kolonkalanw ani kolonw fili dingè kònò, walasa ka mali tò lase . U ko k'u b'a labò dingè kònò, ni tile damadò tèmèna

NSIIRIN : MALI NI JATURU (a: Laban)

Sonsannin ni mali ye nyògòn ye tugun . U bènna a la o nyògòn ye sen fè, ko mali k'a kè i n'a fò a salen don bada cèncèn ken . Nyògòn ye bannen, sonsannin ye dunun nyini, ka taa a fò jaturu ka so kèrè fè .

- Jènni ka mali su bè kò da la ?

Jaturu girinna ka bò, k'a sen kè ka sonsannin tan. O y'a dade minkè, a ko :

- Ne t'a don i bè kule mun na tani b'a fè sogo tòw ka na n'tòorò sogo ne fè wa ?

Jaturu n'a ka denbaya taara joona joona kò da la . U salen, jaturu y'a denw nyininka kelen-kelen.

- Nogobirinpiyè, e bè mun di i fa ma ?

O y'a jaabi :

- Kaman kelen ani woro kelen.

O jaabi ma taa jaturu jiminsira fè .

a ko :

- Nyanògòden, e tè ne den ye.

Fakuntònpiyè, e bè mun di i fa ma ?

O den filanen ko :

- Kamen fila eni woro fila .

Nka o fana kòròfòra. Seredenkunjugu kelen de tanuna. Barisa,
o y'a fò ko a fa ka siri mali la, walasa a b'a dun k'i fa.

Jaturu ko :

- Nin miiri nyògon tè. A sònna u k'a siri mali su la.

O kèlen, mali wulila, k'a tunun ji la, ka jaturu su kosè-
bè, k'a ju ci helila !

Amedini Tarawele
Bamako .

= kosebe
kita

netty
sal cam

MASALA : CÈ MIN YE KEGUNYA BOSI A BENKE LA.

Cè kelen kèra, misimuso saba tun b'a bolo , nka ntura t'a
fè . A taara k'a ka misimuso saba bila a bènkè ka wèrè kònò.
Misimuso saba in ye san saba kè bènkè in bara. U bée wolola
ko fila. San saba dafara yòrò min, cè y'a fè a fa ye :

- An ka taa misiw ta n' bènkè bara .

U taara. U selen bènkè in bara, cè ko :

- N' nana n'ka misiw n'u denw ta.

Bènkè ko :

- Baasi tè. I ye misi saba de bila wèrè kònò. Sògòma,
b'u minè . U denw, i b'olu to yen. Olu ye ne ka nturaw den
ye .

Cè ko :

- Nin tè baasi ye .

Sògòma, cè ni a fa ye misi saba minè, ka taa. U taarò, ta
ko a den ma :

- Nin bè kè cogo di ?

Den in ko fa ye :

- N' kònò yen. A bè kè cogo min, i b'a ye sisan. Ne bè taa misi tów nò fè.

Fa ni misiw tora sira la. Den y'i kòsegin, a bolibagatò ka don a bènkè ka so. Kabini u y'a ye, musow y'u kanto :

- Mun kèra ?

- A ye muru di yan . N'fa jiginna.

N' bè taa den barajuru tigè.

Olu y'a jsabi :

- Kòri fa t'i rò ? I fa ka jigin ? E man kènè .

Cè y'i kanto :

- Ne ka kènè. A ye muru di yan joona .

I komi kuma bè caya, bènkè ye a wele, k'a nyininka :

- E ye cè ye wolo la min ?

Cè in ko :

- I kan'o fò dè ! E m'a fò ko ne ka misiw denw, e ka ntu-raw de ye u sòrò ?

Bènkè ko :

- E dennin ka kegun. I ka misiw minè, i ka taa n'u ye .

Abdulayi Sisoko
Ka bo Fatiya.

avf
= garson !!

Keito = dennin 14 - tps fille

MASALA : BENNINKAN JUJON (a daminé)

Nin tun ye donsokè dò ye, a tun bè sogo faga kosèbè, nka den tun t'a fè.

Donsokè in kònòganna. A taara kungo kònò don dò la. A taara se jirijuba ma.

A y'i sigi o suma na. A ko :

- Ne kònòganna. Ne bè sogo faga kosèbè hali kunkolo jeni den tè ne bolo.

O y'a sòrò, jinèké bè o jirisunba in wo kònò. Jinèké bora ka na ko :

- N' terikè, e bè mun kònògantòkan fò la yan ?

Donsokè ko :

- N' terikè, ne kòni kònòganna. Ne ye donso ye - Hali den kelen tè ne fè ka n' ka sogekunkolow jeni

Jinèké ko :

- Nin tè baasi ye, n' terikè. N'a y'a sòrò, aw bimògò ka fitiriwaleya tè, ne tun bè sababu dò di i ma, i tun bè den sòrò.

Donsokè ko :

- O tè baasi ye . Ni i ye sababu in di ne ma, ne t'i fiti-riwaleya abada .

Jinèkè ko :

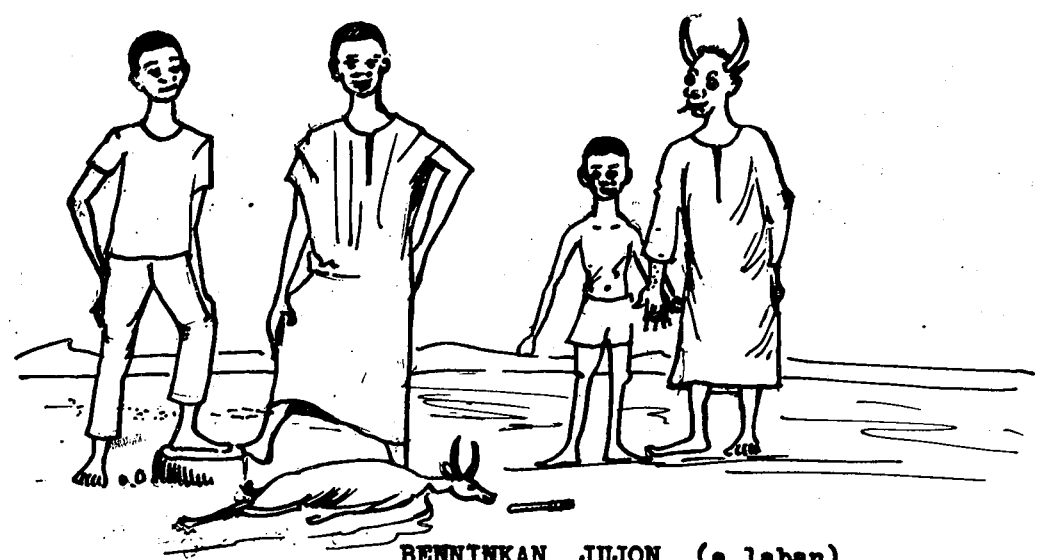
- I bè lahidu kelen di n' ma. N'i ye den in sòrò, i bèn'a kè ka ne sòn.

A ko :

- O tè baasi ye, ne sònna o ma .

Jinèkè y'a sababu dila k'a di donsokè ma. A taara n'a ye so. Donsokè ye denké kelen sòrò.

Banjugu Tarawele
Zorokoro .

BENNINKAN JUJON (a laban)

Denkènin nana kògò ka kè kamalennin ye, a ye ci bila ka taa a benninkè la, k'a bè dafalensonnai kè. O y'a sòrò a m'a nyè-fò mògò si ye, n'a bennikè tē . A ye sònnikèfènw nyini. Don dō la, a ko a den ma, k'u ka taa dafalensonnai kè . Bènninkè in fana ye sira minè, a bè taa a bènke ka dafalensonnikèyerò . A nana se a bènke ka du kòno, du kòno mògòw ke a n'a den taara sònnikè. Bènnikè y'a nò minè, ka taa.

Donsokè n'a den sera jinèkè ka yòrò la; jinèkè bōra, ka ne donsokè ma, ko :

- Lahidu sera wa ?

A ko :

- Owò, layidu sera. An nana i ka lahidu timè.

A y'a den da, ko a b'a kan tigè, jinèkè nana a bolo ni wuru minè nyògòn na, ko :

- N'tèrikè , i ye kantigi ye.

Nka, i kana den kan tigè.

N'i ye ba kè ka ne sòn, o bè ne nyè.

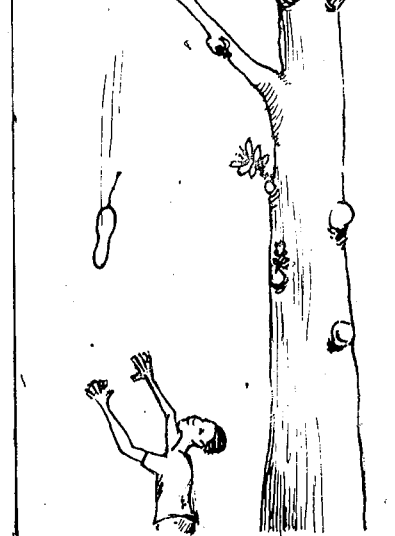
O la benninkè bolitò nana, ko ka den wuli, k'ale da o nò na ka ale kan tigè. Jinèkè ko donsokè den wo, a benninkè wo, u si kana kantigè . Ko donsokè ka ba kè k'ale son. O ba min kè-ra ke jinèkè sòn, o kan dira benninkè in ma.

Kabini o la, began mana faga, a kan bè di mōgō balemaden ma. A kōrō filè nin ye, benninkan jujòn don bamananna.

Banjugu Tarawele
Zorokoro .

a expliquer

*benninkan
entete*

CE TELI SABA .

Nin kèra cè saba ye. U fa y'u gèn, ko u ka teli kojugu. Fòlò ye sogo ye. A y'a gosi. A taara sogo boso. A natò ni nègèden bènna. A ye nègèden minè, ko ni ne tun m'a kè ten, ne ka wolo bè tinyè.

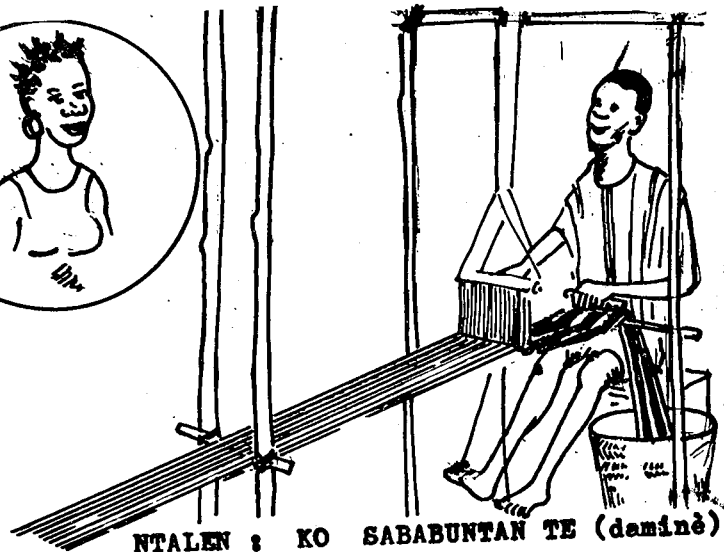
Filanan, o yèlèna nsirasun san fè. A taara di bò. A ye di bò, k'a kè bara kònò, ka bara fili duguma, ka n'o minè duguma san'o ka bin, kasòrò k'i kanto. Ko ni ne tun m'a kè tan, ne ka baara bè ci.

Sabanan, o tèrentèra. K'a bin. Sani o ka se duguma, a ye nyòkalaw kuru, k'u da, a binna o kan. A ko :

- ni ne tun ma o kè, ne tun ka finiw bè nògò.

Nin cè saba la, jumèn ka teli ?

Adama Kulubali
Musabugu.

NTALEN : KO SABABUNTAN TE (daminè)

Nin ye gesedala dò ye, a tògò ko Nwanyèkamu. A ka dugu ye ƒinyèfòso ye.

Nwanyèkamu tun nyògòn gesedala tè.

Denmuso kelen tun bè Nwanyèkamu ƒè, denmuso in tun cè ka nyi ni ƒinè ye.

Cèw ye denmuso in nyini furu la.

Nwanyèkamu ko cèw na, u ka taa ƒòlò.

Ale bè a ka gese tugu ƒòlò, u bée ka taa so nyini, so min bè bo-
li kosèbè.

U bée taara so nyini, ka na. Nwanyèkamu ye sotigiw ƒò.
kilo wolonwula la, a yèrè taara a ka gese ni kooro ta, ka taa
sigi fo kilo tan na, k'a denmuso sigi kooro kòno. A yèrè se-
ginna ka taa so, k'i sigi a ka gesedayòrò la. A ye gese dali
daminè tuma min na, sotigiw ye sow wuli o yòrò la, ka Nwanyè-
kamu denmuso ni kooro gèn, ka dèsé. U na a sòrò.

KO SABABUNTAN TE (a to)

Cè kelen ye Nwanyèkamu denmuso kibaruya mèn, o tògò ko Cè-
wòlònin. O y'a sòrò, bakòròba dò bè a ƒè. O ye kirikè da a ka
bakòrò la, ka yèlèn o kan. A taatò ni sotigiw bènna. Olu y'a
nyininka.

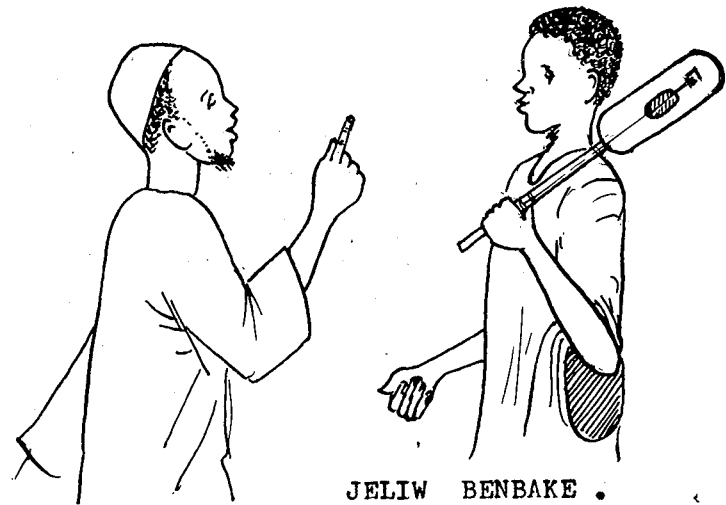
A ko ale bè taa Nwanyèkamu denmuso ko lajè. A taatò ni mu-
sokòrònin dò bènna. O y'a nyininka, a y'a nyèfò o ye. A ye si-
ramugu ni woro ceman di musokòrònin ma. Musokòrònin ye furamu-
gu dò di Cèwòlònin ma, ko n'a taara, a ka furamugu in yuguyugu
koo-ro nyè sira la.

O kèlen, cèwòlònin sera Nwanyèkamu ma, ko a nana a denmu-
so ko lajè. O kèlen, ale taara a ka bakòrò jò kilo tan ni kelen
na, Nwanyèkamu taara a kooro ni gese ni a denmuso sigi kilo
tan na ka na, ka geseda daminè.

A y'a daminè tuman min na, bakòròtigi ye a ka bakòrò wuli
koo-ro nò ƒè. U sera furamugu yuguyuguyòrò ma, kooro ma se ka
tèmè o yòrò la. Cèwòlònin ye kooro ni Nwanyèkamu denmuso mi-
nè.

O kèlen, muso dira Cèwolonin ma .
N'bailemaw, ko sababuntan tè.

Kamatigi Kulubali
Sobugubamanan.

JELIW BENBAKE .

Badenma cè fila tun bè taa dugu dò la. Don dò, u kètò ka kun-
go kolon dò cèci, ji tun tè yen. Minnògò ye dògònin minè. Kòn-
gò fana tun b'a la. A ko kòròkè ma :

-Kòngò ni ji minnògò bè n'na hali ne tè se ka taama tugun.

Taa i ka sira fè, i ka n'to, n'ka sa. Kòròkè m'a jaabi. O y'i
yòrò janya a la. O taare i dogo tu dò kò fè. O yòrò la, a ye
muru foosi ka bo a kun, k'a woro bu dò tigè. A tilala, ka ta-
suma tugu, ka sogo in jeni, ka taa o di a dògòkè ma.

Dògòkè y'a dun, hali a ma miiri ka a kòròkè nyininka sogo
bòyòrò la. A tilalen dumunikè la, a ye joli sèenè nò ye kòrò-
kè senkala kan, ka o nyininka o sòrò cogo la. Kòròkè ko m'u
sera dugu fòlò min ma, ab'a nyèfò a ye o dugu la.

U selen o dugu ma, dògòkè ko kòròkè ma :

- Hali sa, n'ladònnya i senkala ka joli sòrò cogo la.

Kòròkè ko :

- Joli in bòra ne woro de la, n'ye min tigè k'a di e ma, n'i
y'a dun.

dògòkè kabera :

- i ye ne lahinè i sogo de la ? ni ne tun ma joli nò ye, abada e tun tè fèn fò n'ye. Bi ta tèmè nen kò, a'ka n'wele : "jeli". N'bè kè i ka bila la, an kòw fana bè kè ten.

Dògòkè kèra jeliw fa ye. U bè taa ni o tògò ye julaw ani bemananw yòrò, n'o tògò sababu bòra u bènbaikè la.

Seku Tunkara

Kula.

UMARU NI FILEN (daminè)

Nin san na, dugu in kònò, dumunifèn fosi tun tè yen. Sè-nèkèla dō, ko Umaru, o tun y'a ka nakò kònò namasa bée kari, ka a ka woso bée sen ka bò foro la, ka a ka jiginè kònò nyò bée furan, nyòmugu minw bè nòrò kolon ni kolonkalaw la, ka o bée nòn. Fosi tè yen tugun.

Kongò tun bè Umaru n'a muso n'a den saba la. U bée tun fasara, barika tè u la tugun, u kònòw tun bè u dimi.

Umaru taara kungo kònò, a bè taa nyanan nyini. A tèmè tò tu dō kèrè fè, a y'a welekan mèn. O tun ye kan sumalen ye, a ka di fana . A y'i jò, ka yòrò filè, k'i nyémada, ka taa a sòrò, filen dō bè noni tu la.

O y'i kanto a ma :

- Nin noniw bè ka ne sògò, ka ne wagasi. Ne labò yan, n'k'i sara.

Umaru tun t'a fè ka mèn filen bòli la, a b'a fè ka taa a ka nyanansen na. A y'a bolo don noniw cè ma, u b'a sògò, k'a puruti, k'a bolo joli bō. Nka, a sera ka filen bò tu kono.

Filen k'a ma, a bolen tu kònò :

- i ni ce, Umaru. Sisan, taa ni n'ye i ka so joona. N'bè soro, k'i sara.

Umaru tun t'a fè ka segin a ka so, k'a sòrò, dumunifèn t'a bolo. N'ka, a y'a ta, ka segin so.

A muso n'a denw kèlen ka a natò ye, u y'a nyininka :

- I bèna mun d'an ma, an k'o dun ?

Umaru ko :

- Fosi. N'ma fosi sòrò filen lankolon kò.

FAAMA YE I KA FILEN MINE A LA (to)

Denw binna ka la, muso binna kulo la. Sòoni, filen ko Umaru ma :

- Umaru, fèn o fèn ka d'i ye, ne bè se ka n'yèrè lafa o la. E k'i ta kè fòli dama ye.

O la Umaru k'a ma :

- I yèrè lafa basi la .

O yòronin kelen, filen fara basi la, fo a da la. Basi dilao cogo tun ka nyi, w'a tun ka di fana. Umaru n'a muso n'a denw y'o dun. Filen tilara k'i fa sogo ni malokini na, ani basi dowerè. Du bèe lajèlen y'a dun, k'a dun, k'a dun. U bèe kòno falen tuma min na, Umaru ko :

- A kana nin fò mogo si ye. N'o tē, an ka filen bèna minè an an na.

N'ka, Umaru min tun y'o kòròfò fòpaga ye, o y'a fo a tonyò-gòn dò ye, o fana y'a fò dò nyè na, e fana y'a fò dò nyèna fo dowerè nyè na. Kibatuya taara se fo faama na.

Faama ye nin dakabana filenko mèn. a nana Umaru ka so, ko o ka filen jira a la, n'a ko filen k'i fa sanu na, o b'o kè. A ko Umaru ma :

- E tè fosi nyini a fè, fo basi, sogo, malokini ? e ye nalonma ye, wa e man kan ni filen in marali ye. N'bé taa n'a ye faamaso la.
O ma diya Umaru ye . N'ka, ale bè se ka mun kè faama n'a ka tematigiw la ?

KABAKURUBA Y'A TO UMARU Y'A KA FILEN SORO (laban)

Kòngò seginna ka Umaru ni a ka denbaya minè. A taara kungo la, ko a bè taa nyanan nyini. A ye filen bò tu min kòno, a tèmè tò o kèrè fè, a y'a wèlekan mèn. O kumakan tun ka farin. A y'i jò, k'a yòròw lajè, ka i nyèmada, ka taa a sòrò oni cè ma, fara koorilenba dò bè yen, min bè yelenku, i n'ò, wari. A bè k'i fofo a yèrè ma, i ko tawu.

Umaru ko :

- E,è, fara nyuman dèrè.

A y'o bò a da yòrò min, a y'a dasi Umaru kun na : paa. Fara y'i pan, ka bò tu kòno, ka na Umaru gosi :

- I n'a don ko ne tòngò tè "fara" . Ne tòngò ye "bèlèkuruba" Fèn o fèn man'a fò ko "fara", n'bo bèe nyègan.

Umaru ye a kunkolo kuru tereke, k'i kanto ko : nin bèlèkururu ka jugu dè. Nka, a ye fèeré sòrò. A ye fara in ta, k'a meleke fini na. A n'a ka girinya bèe, a taara n'a ye faama ka so. A ko a mago bè faama la.

Faama y'a bisimila :

- i nena i ka filen nò fè wa ? nka, ne b'a mara. A ye min di ne ma, olu filè.

Senu tonba tun bè faama ka so kòno. Filen yèrè falen sigilen bè .

Umaru k'a ma ko o tè :

- ne ma na n'ka filen nò fè. N'nana ni kabakofèn wèrè de ye tugun.

A ye fini bò fara la. A bè yelenku, i n'a fò, wari. Faama nyèsisilen y'a lajè , ko :

- Fèn wèrè tè nin kò ? fara ?

Fara y'i pan, k'a gosi faama nyèda kan. Faama kulola :

- fara jugu .

A y'a gosi a bobon kan, fo a kulola :

- a' ye fara in bò ne la .

A y'a gosi a nun kan, ka o kari faama ka cèdenw bolila, ka na n'u ka famaw ye. U kèlen ka fara pantò ye, u kulola :

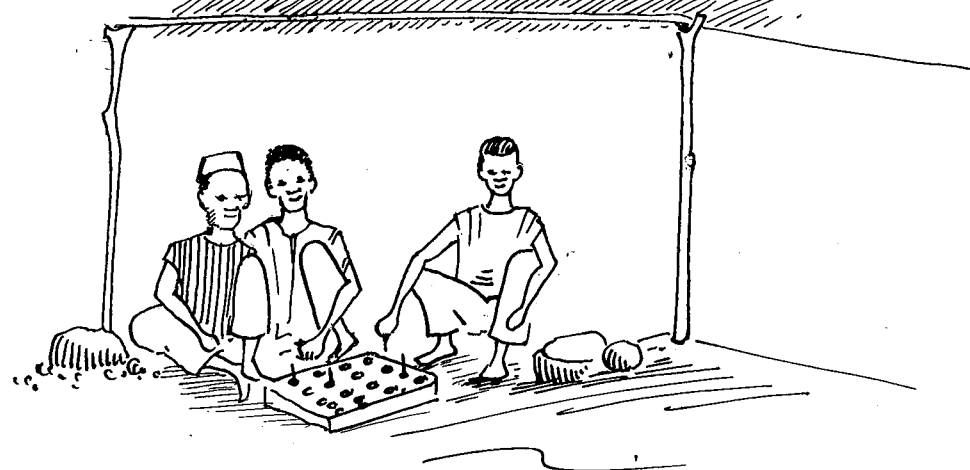
- E fara min bè pan a yèrè ma ?

Fara dimina kokura, a ye i yèrè d'u bée ma, k'u bugò. A b'u gosi u tèn kan, u sen kan, u bolo kan na, u kòw kan. A bè dòw bin, ka dòw faga. A ye caman bana, fo ka taa kè, mògò si ma sòrò, min bè Umaru bali ka taa n'a ka filen ye a ka so.

Nka, Umaru bolila n'a ka du ye, ka taa yòrò wèrè. Barisa, faama diminen ka jugu ka tème kòngò kan.

Seku Tunkara

Kula.

- 1 NPARIKALA BOKAN .

A bè Jònkolonin wele.

A bè Mariheri wele jònkolonin.

A bè Kòlònjugujiri wele jònkolonin.

A bè Cèkòròbabugònci wele jònkolonin.

A bè Nturanin farinman wele jònkolonin.

A bè Nkilintinkolonte wele. O tun bè jònkolonin.

Mariheri tun ye masakè ye jònkolonin.

Nin minw tògò fòlen ye nin ye,

Olu tun ye a ka cè farinw ye.

Nin mògò kelen kelen bée tun ye se mògò kème na Jònkolonin kòno.

O, nperi tun bè fò olu de ye Jònkolonin kòno.

U ko :

Poyi ni npari .

Nègè sègèrèn, dò b'a ji min,

O t'a nyaga nyimi.

Nyaganyimi nshan ani nyagamin nshan,

Nshan kunba ani nshan daba.

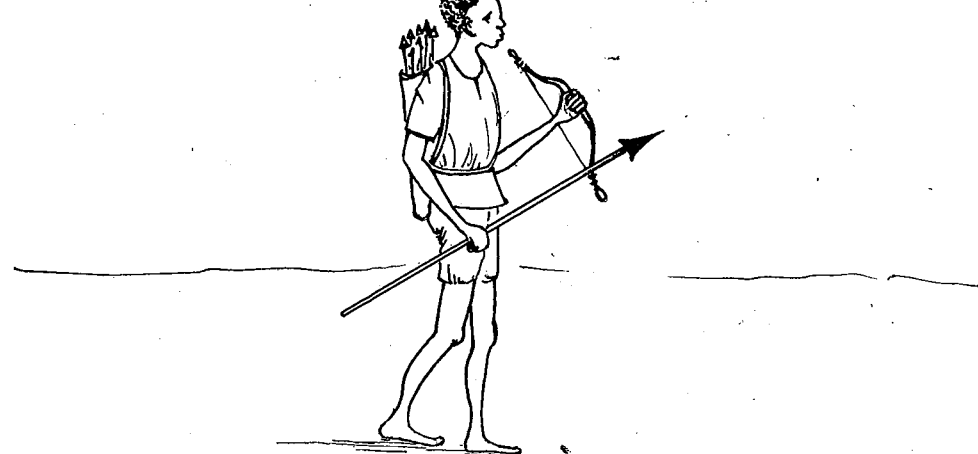
tuma na sa, ni tile tun ganna
 Sira tile wariwari fè,
 U b'u ka npariso de koori jònkolonin ka kalikanbulon kònò
 Bulonba jòlen b'u fè a la.
 O, npari nin bè bò ni kala de ye.
 Kala dèbè don.
 N'i y'a mèn ko cè npari,
 Cè npari de ye kala binaani ye.
 Jèman ye muga ye,
 Finman ye muga ye.
 U bè na npariso de koori,
 U n'u ka dafila jalan kelen.
 Jònkolonin ye donda kelen ani bòda kelen.
 Nparikala bòkan :

Olu kumukoroseri, olu nyamakoroseri,
 Olu kumujatigi ani balansando,
 Olu bè kumu cè la,
 Cè tè kumu olu la,
 Jònkolonin yan.
 Yan ye jònkolonin ye.
 Ni i farinyara, i bè dan yan.
 Ni i kèra cè ye,
 I bè bèn Jònkoloninkan la.

O don, kòlòn kelen tun bè Jònkolonin dugu cèmancè la,
 O tun y'u ka masakèkòlòn ye.
 U ka akadelikòlòn don.
 U ka siriw b'a kònò.
 Ò, mògò kèmé tun bè se ka ji bò kòlòn nin kònò,

U ka juruw tè ci nyògòn na.

Kabinè Sissoko ka
 maana Jonkolonin kèlè.

POYI : JONKOLONIN MARIHERI .

Kala tabaga ni kala dabaga,
 Gunba ni sira tigè,
 Tomontigi fa wale,
 Mugu ni ta daamu ji sumalen.
 Nin yòrò nin de bè fò i ye.

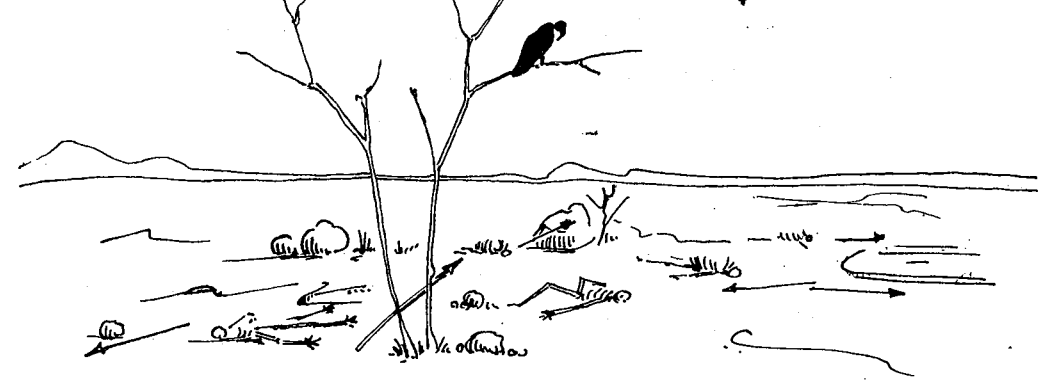
Nin yòrò nin de bè fò Jònkolonin Mariheri ye.
 Mariheri ko ale de bè se ka poyi ji min,
 Ale de bè se ka a nyaga nyimi.

Ke a minè, ka taa a bila Segu kònò,
 Ale nyè tè cè la, min bè ale ka masakèya nyògon bò .

Ale nyè tè cè la, min b'ala bò masaya la.
 A falen bè Jònkolonin cogo min na,
 N'a yadalen bè,
 N'a jamennen bè,
 N'a tè siran mògò nyè,
 N'a tè malo mògò ma,

N'a dalen bè a ka cèdenw na.
Ko uka farin Jònkolonin kònò.

Kabinè Sisoko ka maana
Jonkolonin kèlè.

KELE N'A TIGEBAGA TE FARA DIYA LA .

Daa Monson de y'a ka kèlèbolo fara nyògòn kan,
ko u ka taa a ka disòngòn nyini saheli.
Jònkolonin y'i da u nyè.
O, a ye bakòrò Mònsòn ka kèlè tinyè Jònkolonin.
U ma saheli sòrò.
Segu ni kasi nana, ka na u da Daa kòrò Segu.
U ko : Jònkolonin ye kèlè tinyè, bakòrò Mònsòn.
U ko : Kòlònjugujiri bè yen,
Cèkòròbabugònci bè yen,
Ntureninfarinmen bè yen,
Nkilintinkòlòntò bè yen.
Jaa, Jònkolon ye dondoliso ye,
Jaa, Jònkolonin ye bunteliso ye,
Jaa, kabako kèra Jònkolonin.
O mennen bakòrò Mònsòn fè,
N'o ye Daa Mònsòn ye,
A nana ka na a ka cèdenw fara nyògòn kan Segu.
A ko : Kèlè n'a tigèbaga tè fara diya la.
A y'a fo a ka kèlètigi ma,

A ko : n'b'a fè a' ka taa Jònkolonin minèn ta,
 Jònkolonin n'a kònòfèn bée ka n'sòrò Segu yan.
 A' ka Mariheri nyènama minè,
 A' ka na n'a ye,
 N'b'a kè ka n'ka boli jugu naami sòn,
 Makungoba ani Nangoloko ani Kòntòrò ani Binyè jugu,

N'b'a kè ka u sòn.

O, segu fadenkèlè ye i labèn.

Kèlè wulilen sa, ni u ye ba tigè,

A ye mugu sènsè ka se Jònkolanin na.

Jaa, Jònkolonin tè minè.

Segu ni Jònkolonin ye poyi kè.

Poyi ni payi.

Nègè sègèrèn, dò b'a ji min,

A t'a nyaga nyimi.

Kèlè man di jitò la.

U ye Segu ta,

Segu ye u ta.

A ma nyè min kò,

A kèra o ye.

Tònjònw ye u kò da.

Jònkolonin ye u bilasira,

I n'a fò, kununko bòra bi la.

Kabinè Sisoko ka maana :

Jonkolanin Kèlè.

MARIHERI KA DIMI NKONI .

O y'a sòrò, nin yòrò nin de bè fò Mariheri ye.

O de tun ye masakè ye.

J ko o nkoni ma ko kòròsen.

Kòròsen de tun bè fò a ye.

Diji ni jalaji,

Minfèn ni kònfèn,

Dunan coolo,

Jatigi cisa,

Kulusi boma,

Nkaranka ani sègènji,

Na sira fè, taa waa fè,

Fasa min bè m̀̀g̀̀d̀̀ nyè,

Kalifa jugu tabaga ni pala,

Minfèn ni kònfèn.

Nin tun ye a ka diminkoni ye.

A ka jeliw bè nin yòrò nin fò a ye :

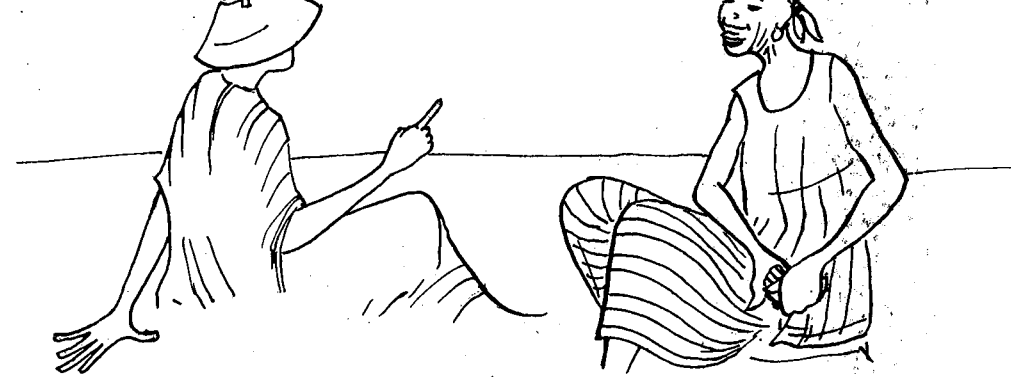
Poyi bè e de wele,

E de y'a ji min, ka a nyaga nyimi.

E mariheri, n'i y'a mèn an fè yan,

Ko yan ye bacèbolo ye,
 Segu ye bamusobolo ye,
 E bè siran mògò nyè wa?
 K'a minè yan, ka t'a bila fo kala,
 An b'a fò olu ma : olu ye cèbolo ye,
 Segu ye bamusobolo ye.
 Daa Mònsònw bè musobolo kan.
 Daa tè muso ye wa ?
 Kana siran, an bè kòròsen fò i ye.
 I min, ka bò minnògò kòrò.
 Min tè su la, Mariheri.
 Jeliw bè nin yòrò nin fò a ye, kòròsen kòni.

Kabinè Sisoko ka maana :
 Jonkolonin Kèlè.

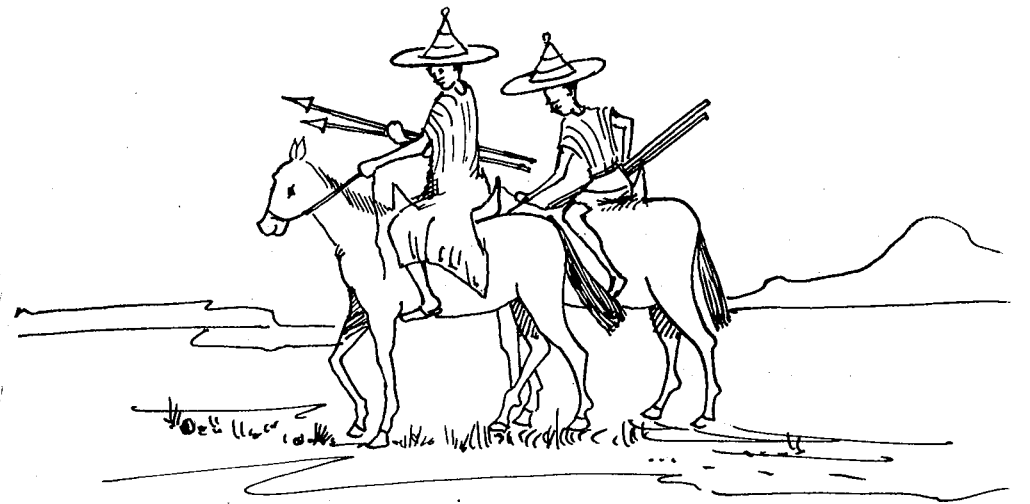
SILAMAKAN YE TEN JARA CI DAA KA NYEBA LA :

O, Silamakan de ko,
 A ko a jatigimuso Tèn ma,
 A ko : Tèn, taa n'ka foli fò
 Daa Mònsòn ka baramuso Nyèba ye,
 Ko ne ko : n'b'a fè ka taa baro kè yen su in na.
 Tèn y'i tègè fila bila nyògòn kònò,
 A ko : n'ka dunankè sabali.
 I ka di n'ye.
 N't'a fè i ka faga.
 I bòra so cogo min na, i ka don so ten,
 O de ka di n'ye.
 Ni i sera heli Daa Mònsòn ka bulon kònò,
 Ka Nyèba tògò fò i da la,
 Tònjònw b'i kun ta, k'a bò i kan la.
 E, a ko : jatigimuso, i bè siran wa ?
 O ko : nekakan ka siran.
 Sabu la, kalifa ka gèlèn.
 E bòra Maasina, i nana jigin ne kan,
 N'ka kan ka siran n'o yòrò ye.

A ye i bolo don a ka jufa kònò.
 Jaa, sanu sirabara bè Silamakan kun.
 A ye sirabara dayèlè,
 A ye tònòmi kelen bò sanu na.
 A ye sanu tònòmi bò,
 A y'a ta, k'a di muso ma.
 A ko : Tèn, taa ka n'ka foli fò.
 Ni n'sara;
 Hali n'a ka di i ye, i ye se ka nin tò ta.
 N'dun ye a dòn, n'tè sa abada.
 O, Tèn Jara ko : o tè baasi ye.

Kabinè Sisoko ka maana :
 Jonkolonin Kèlè.

- 40 -

SILAMAKAN ARIDO .

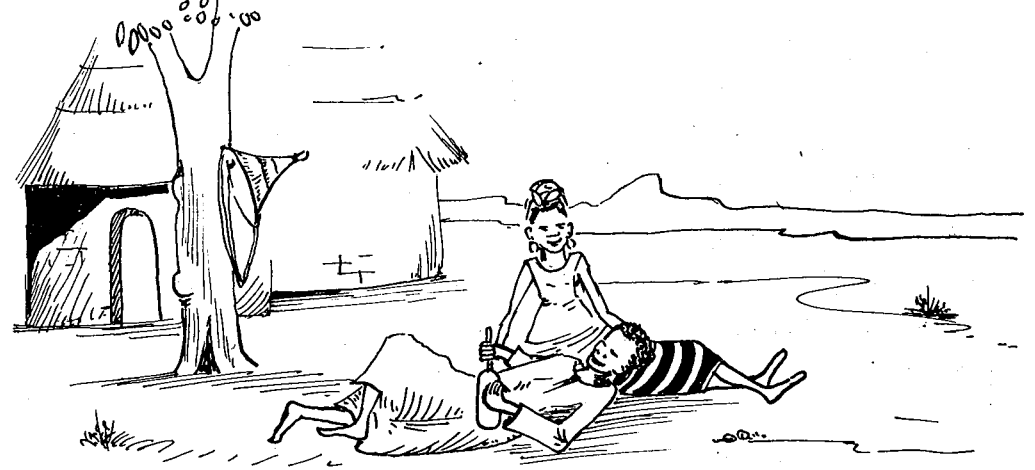
O don, Silamakan tògò tun ye saba ye.
 N'i y'a mèn : Silamakan,
 A silamakan tògò tun ye saba ye.
 Dò tun ye Kunba Silamakan ye.
 U b'a fò dò ma ko Silamakan Arido,
 O tun ye Silamakan Yòrò ye.
 Yòrò de tun ye Silamakan Arido ye,
 O de tun bè Maasina.
 O y'a sòrò, Maasina bèe lajèlen,
 A bèe lajèlen tun bè disòngòkolon bò,
 Ka n'a di Dea Mònsòn ma Segu.
 O Silamakan Yoro, o ka jonkè,
 O tògò tun ye ko Pulori.
 O, Silamakan wolola don min na,
 O dugujè fileman, Pulori wolola.
 U ye nyògòn kòn dinyè na ni su kelen ye,
 U ye nyògòn kòn lahara la ni su kelen fana ye.
 O Silamakan de ko :

- 41 -

Kabini ala ye ale da, a ma siran,
 Kabini ala ye ale da, a t'i kò filè abada.
 N'a yèlèna a ka sokè bala,
 N'i y'a wele, fo n'i bolila ka taa a nyè fè,
 N'o tè, a t'a kò filè ka i ka wele laminè,
 A ka farin cogo min na,
 N'a yadalen bè,
 N'a jamenna Maasina.
 O, n'i y'a mèh,
 Segu Dea Mònsòn ma disòngòkolon sòrò Maasina,
 O Silamakan sababu de y'a kè,
 O ka farinya.
 Bèe ye Silamakan dòn.

U ko dò ma Kunba Silamakan,
 U ko dò ma Silamakan yòrò,
 U ko dò ma Silamakan ba koyita.
 O ni Kunba Silamakan ani Silamakan Arido,
 Olu tè kelen ye dè.
 O, nin Maasina Silamakan nin de naña Segu.

Kabinè Sisoko ka maana :
 Jonkolonin Kèlè.

SILAMAKAN NI NYEBA BE BARO LA .

Silamakan Arido donna.
 A donna yòrò min na, a ye Nyèba fo.
 Nyèba ye a laminè.
 Nyèba ko a bisimila.
 Silamakan y'i jò.
 A ko : Nyèba,
 A ko : n'na kun ye sigili ye.
 A ko : sanfèdalan ta, i ka o bila duguma.
 Bilali da dugume, n'ka n'sigi.
 A ye bilali sama, k'a bò kalaka nyè nò la.
 A ye bilali da duguma.
 Silamakan Arido y'i sigi. a ko : Nyèba, na.
 Nyèba nana.

A ko : i sen fila sèenè.
 A ye a sen fila sèenè.
 Silamakan Arido y'a kun ta,
 A y'a da Nyèba sen kan.
 A y'a ka juru kelen,

Si kelen de tun b'a bolo,
A ye juru kelen da a disisi la.
A b'a ka si kelen fo,
A bè masala,

A kun dalen bè Nyèba sen kan,
A bè baro la Segu.
O, ni Nyèba kònoganna,
Nyèba mana ban baro la,
Silamakan bè Nyèba nyininka :
E Nyèba, m̀n k̀era, i t̀e kuma f̀o la ?
E, a b'a f̀o : Silamakan, n'k̀onògannen don.
Ne bèna k̀e cogo min, ani e ,

Àn bèna k̀e cogo min na Segu sini s̀ogòma,
O de bè ka n'k̀onògan.
N'i y'a ye, n'b̀e da j̀e i ka kuma na,
O sababu de don.
E, a ko : kuma, Nyèba, foyi t'i la,
Foyi t̀e i nòfèmògò la.
Baro min ka di i ye, a k̀e ten.
O, Silamakan Arido, a b'a ka juru kelen f̀o.
A bè ka nk̀el̀enso ỳel̀en.

Kabinè Sisoko ka maana :
Jonkolonin K̀el̀e.

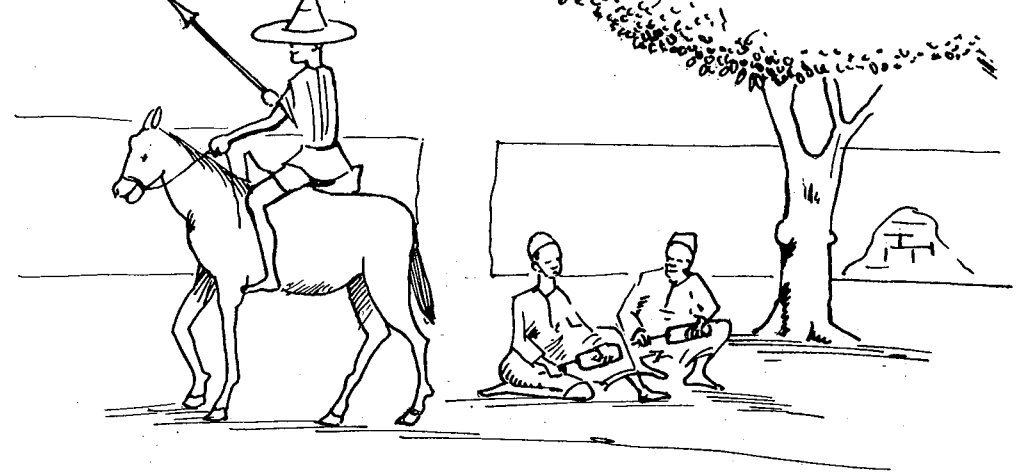

NYEBA MA YE SÒGOMAFOLI LA, O YE DAA MONZON
KONOGAN .

O, Daa Mònsòn,
A muso k̀emè fila,
Ani muso tan ni kelen,
Olu de nana s̀ogòmada f̀e sa.
Dugujè o dugujè,
U b'a s̀ogòmada la fo.
Olu nana s̀ogòmada f̀e.
Min mana na, o b'i nyòngiri :
Jitigi, i ni s̀ogòma,
K̀ori i ni h̀erè sira ?
O b'i wuli ka taa a ka so.
Min mana na, o b'i nyòngiri :
Jitigi, k̀ori i ni h̀erè sira ?
O, bè taa a ka so.
O, a k̀emè fila, a kelen-kelen nana,
Ka a t̀o to kelen ye,
N'o ye a ka baramuso mandi Nyèba ye.
O, Daa y'i sigilen kanto t̀onjònw c̀e la,

A ko : ne kònòganna .
 A ko : ne ka Nyèba,
 Ale de tun bè ne ka muso bée kòn yan,
 Muso tun t'a kòn ne foli la.
 Nka, bi sògòma in na, n'na Nyèba ye.
 N'na a dòn, n'o ye kènèya ye dèrè.
 N'o tè, Nyèba ma deli ka nin nyògòn si kè dèrè.
 Kabini n'y'a furu don min na,
 Muso ma a kòn n'foli la.
 O, nka ne muso kèmé fila ni tan ni kelen nana bi,
 Ka Nyèba to.
 O ye baara ye,
 O ye n'kònògan.
 Daa Mònsòn ko,
 A ko : o ye n'kònògan dèrè,
 N'ka tònjònw .

Kabinè Sisoko ka maana:
 Jonkolonin Kèlè.

JELIW YE SILAMAKAN LABO NYEBA KA SO .

O, Daa yèrè gelebasara ka wuli,
 Ko ale yèrè bè tea a lajè.
 A ka jeli kuntigi min bè yen,
 N'o ye Tinyètigiba Dantè ye,
 O de ko a ma :
 Jitigi ni Mògòtigi, Mugutigi, i sigi, kana taa.
 A ko : mògò min bè se ka nin kè,
 An ka jamana bée lajèlen na,
 Mògò min bè se ka nin kè, n'o ye cè ye,
 N'en y'o dòn, o ye Silamakan Arido ye.
 O de ye ci bila i ma,
 Ko daga bonya o bonya,
 Ko datugulan b'a la.
 Daa Mònsòn, a nana i datugulikan fò.
 Kena taa.
 N'i taara, a b'i fega
 Mògò tè se ka nin kè ni Silamakan Arido tè,
 Segu yan.
 Ò, ò, Tinyètigiba Dantè ko a ka jelidenmisènw ma,

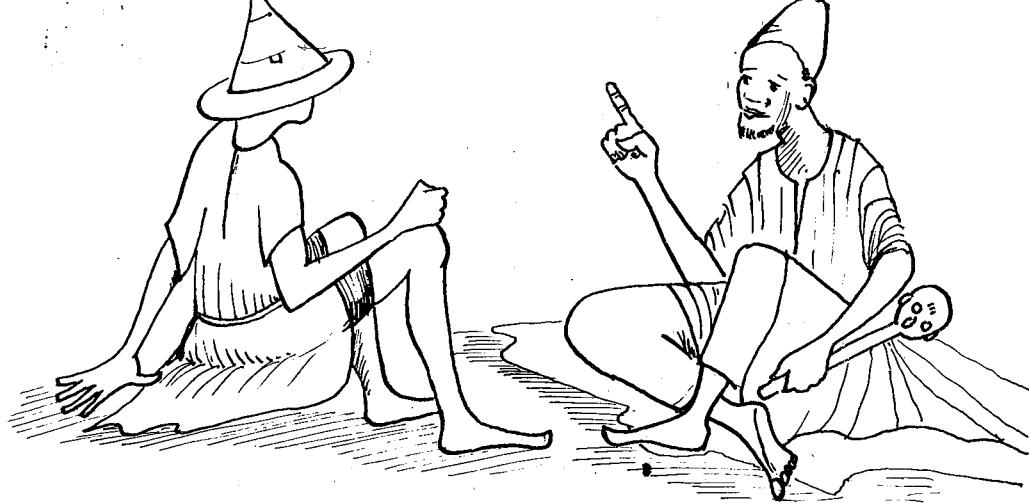
A ko : m̀ògò min bè se ka nin bò jitigi ka so k̀òno,
O dan ye anw ye.
Ò, Tinyètigiba Dantè ko,
A ko : jeliw, a' ye juruw yèlèma,
A' k'a kè donba ye.
U ko o de ma ndòndòrè.
U ye nkonijuruw siri ka a kè nin cogo in de ye sa.
U ye nkòniw da u disi la.
U nana Silamèkan Arido ma.
A dalen bè.

U ko : Silamèkan Arido,
Kabini e wolola Maasina,
Fula minw tun bè yen,
U tun ye i nyèsigi ye.
I wololen kò,
Minw wolola, olu kèra i sama ye Maasina.
Arido, n'i y'anw faga,
I ye baara min kè Segu yan,
Jònni b'o lakeli sa ?
U ko: Silamèkan, e de kèra tu ye.
Ni m̀ògò min bè boli, i b'i dogo tu de la,
Tu tè boli ka dogo m̀ògò la.
Silamèkan Arido, barika,
Diko.

U ko : Silamèkan, kabini ala y'e da don min na,
I ma siren.
N'i y'a mèn, m̀ògò siranna,
Ja de b'i la.

Silamèkan, ala ma e ni ja dila, janko a ka tigè.
Wuli ka taa i ka baara la.
Ò, Silamèkan Arido ko,
A ko : jeliw, a' ye baara min kè n'ye,
A diyara n'ye.
A' ni ce .
Gasi m'aw sòrò.
N'aw ko ten, n'bè wuli.
N'o tè, Daa Mònsòn jamanna Segu yan.
Nka, daga bonya o bonya, datugulan b'a la.

Kabinè Sisoko ka maana :
Jonkolonin kèlè.

DAA NI SILAMAKAN KERE TERI YE.

Dugu jèra tuma min na,

A nana .

A ko : Daa,

A ko : i ye m'wele.

Wele kun ye jumèn ye ?

Ò, n'y'i wele de ka na,

N'b'a fè an ka bèn,

N'b'a fè an ka kè teri ye,

N'b'a fè an ka kè nyin ye.

O ye i wele kun ye n'fè.

I sigi, an ka masala.

Silamakan Arido y'i sigi.

A y'i kanto,

A ko : Daa Mònson,

A ko : ne ka teriya,

Ni mògò min b'a fè

I ni ne ka kè teri ye,

Ne ka teriya ye bònè ye.

N'tè Ala deli hère la,

Ni mugu ni nègè tè.

O ye ne ka teriya ye dè.

Kabini ala ye n'da don min na,

N'ma siran,

N'ma n'kò filè.

N'tè siran abada.

Ni bònè bè yòrò min na,

Ne ka teriya b'o yòrò la.

Ni bònè tè yòrò min na,

Ne ka teriya tè yen.

N'bè Ala deli bònè de la don o don, Daa.

Jitigi nana i kanto,

A ko : Silamakan,

A ko : bònè bè ne bolo, min ka bon.

Bònè bè ne bolo, min ka jugu.

A ko : Silamakan,

A ko : cèw bè ne fè yan,

U bè dugu min na, n'o ye Jònkolonin ye,

A ko : Jònkolonin bè yen,

Cèw bè yen. Mariheri bè yen,

Kòlònjugujiri bè yen,

Cèkòròbabugònci bè yen,

Nturaninfarinman bè yen,

Nkilintinkòlontò bè ye.

O ye woyo ye dèrè,

O ye dondoliso ye,

O ye buntenisò ye,

O ye kabakoso ye, Jònkolonin.

Olu tè siran mogò nyè abada.

Ne Daa Mònson, ne ni u bè nyogòn na.

N'ka marifakela baa dèbè ni tan,

N'bè u bila ka taa.

Tilema o tilema,

N'bè u bila ka taa.

U bè u tinyè, i n'a fò, dikisè.

O, a ma nyè.

E'ye n'ka moriw ni n'ka buguridalaw fara nyogòn kan.

Ne ko u ka u nyini.

Olu bèe jèra

Ke kan kelen min fò n'ye,

N'o ye a a dugu in ci saraka ye,

U ko dugu in ci saraka ye jakuma bilen ye

N'bè murufè duloki don a kan na,

N'bè murufèfugula don a kun na,

N'bè kolonkisè saba siri a kan kòrò,

O jəkume bilen kòni.

U ka dugu cèmancè kolon in ,

Ni u ka siriw b'a kònò

Ni u ka aladeliw b'a kònò,

Ka taa jəkuma bilen bila kolon in kònò.

N'o kèra,

Siriw bè tinyè,

U ka seraka bè tinyè,

N'bè Jonkolonin minèn ta.

Nka, san wolonwula in kònò,

N'y'a di n'ka tonjonw ma,

Tonjonw tè se ka taa n'a ye.

U bè taa a bila bin na,

U bè na nkalonba tigè,

Ko : an taara a bila a kònò.

N'bè n'ka kèlèbolo wuli ka taa bin u kan,

U bè n'ka kèlèbolo tinyè.

N'ye san wolonwula kè o la.

O, Silemakan y'i kante.

A ko : Daa Mònson,

N'bè fèn min nyini i nyè na,

O de ye o ye.

Ni saraka in t'i bolo,

A nyini.

N'a yèrè b'i bolo,

Taa saraka da a kan,

I k'a di yan.

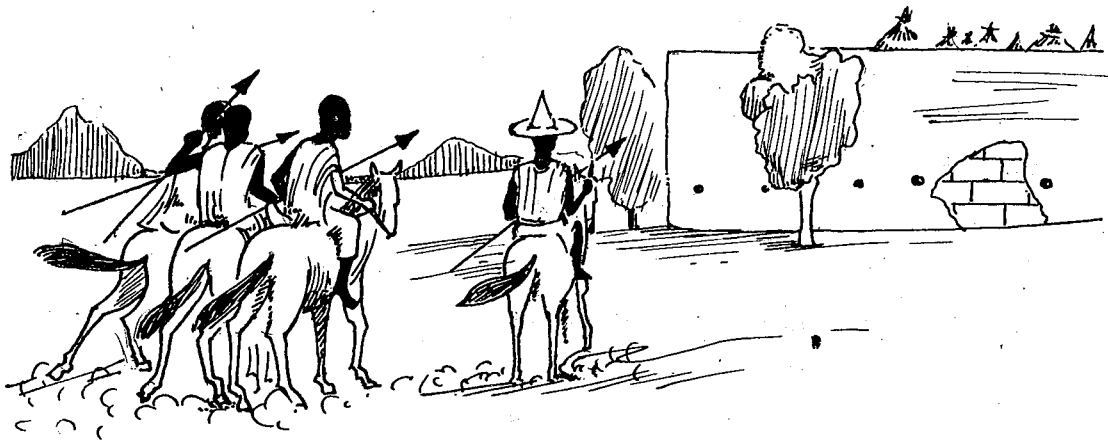
N'bè taa n'a ye.

Ni n'na taa bi, n'bè taa sini.

Jonkolonin minèn b'i sòrò yan.

Kabinè Sisoko ka maana :

Jonkolonin/Kèlè.

SILAMAKAN TAARA JONKOLONIN .

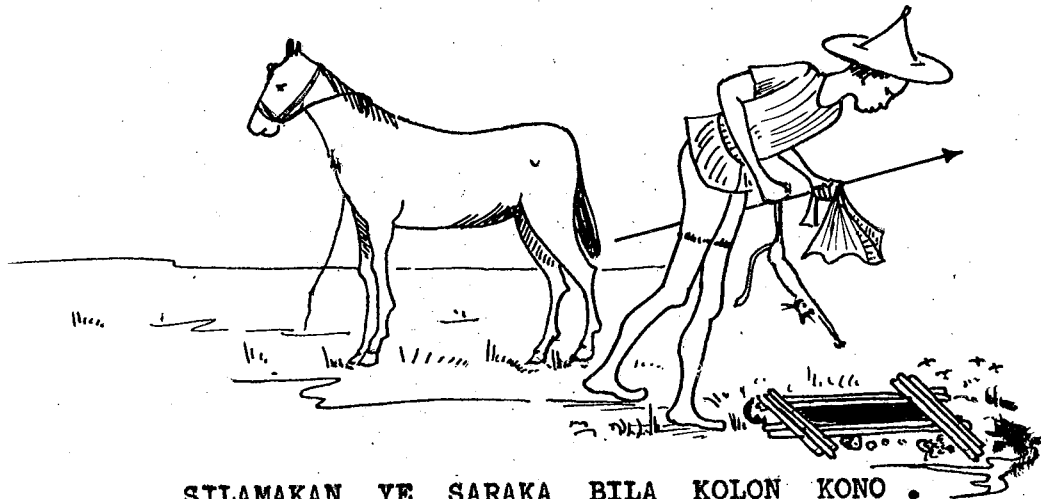
O, Silamakan,
 A n'a ka tònjònkè
 Cè saba,
 Olu surunyara Jonkolonin na sa.
 U nyè bè Jònkolonin so kun na,
 Cè saba b'a nè fè.
 A mògò tan ni fila in na,
 Mògò min sera ka se yen,
 O kèra cè saba de ye.
 N'o tè, a tan ni fila
 Tò bè yoloyolola ka segin,
 U siranna cogo min na Jònkolonin nyè,
 Ko Jònkolonin ye dondoliso ye.

Jònkolonin, bunténiso don,
 O ye cèfarinso ye.
 O ye tinyè ye dè.
 È, poyi sa.
 Ò, Silamakan ma kuma sa,

Fo tile gannen na,
 Tars tile warivari fè.
 A y'a don sa,
 U ka cè farin wolonwula in,
 U bè nyògòn sòrò
 Bulon cémancè kòrò tuma min na sa,
 U ka nperiso kun na.

A y'a to, f'o wanti sera.
 Tile bè kuncè,
 A ko tònjònkè cèkòròba in na :
 Aw ka n'kòrò soforo la yan,
 A' ka n'dontò ye.
 Ni n'donna tuma min na,
 A' ka segin, ka taa a fè Daa Monson ye Segu :
 Silamakan kòrò donna Jònkolonin.

A bè bò wa ?
 Anw t'a dòn .
 A tè bò wa ?
 Anw t'a dòn.
 N'o tè, an y'a ye, a donna.

SILAMAKAN YE SARAKA BILA KOLON KONO .

O, o Silamakan,

A nana, ka na don

Dugu kòno.

A ye i nyè munumunu,

A y'i to ka kòlon ye.

A n'a ka sokè sinna kòlonda la,

O taara i jò kòlonda la.

O, o Silamakan de y'i kanto,

A ko : Jònkoloninkaw,

A ko : ne nakun ye a' ka saraka ko ye,

A' ye saraka min ko mèn,

Ko Daa bè k'a sòrò Segu,

A bè na a bila

A'ka dugu cèmancè kolon kono .

A ye san wolonwula de kè,

N'a y'a di a ka tònjònw ma,

Olu bè taa a bila bin na,

U bè na nkalon tigè bakèrò Mònsòn ye

Ko u nana ni saraka ye Jònkolonin,

K'a sòrò, u na na n'a ye.

U bè siran,

Ne Silamakan, n'tè siran abada.

Saraka nana ne bolo.

A' bè jòrò min na,

O de bè na Silamakan bolo,

N'o ye jakuma bilen ye kòni.

Silamakan de ye jakuma bilen ta.

A ko : Jakuma bilen,

E de nana ne bolo.

Das ka moriw,

A n'a ke cènnasaw,

Olu de jèra,

Ke saraka da e kam,

K'i ta, k'i di Das Mònsòn na,

O k'i ta, k'i di ne na.

Jakuma bilen,

I ye Jònkolonin ci saraka bè wo,

I selen kò kòlon in kòno,

Ke Jònkolonin ci.

Jakuma bilen,

I t'a ci saraka bè,

I selen kò kòlon in kòno,

Ye Jònkolonin daga kolon ci,

Ye a filen kolon ci.

Mògò y'o kè, ala k'o kè.

A ko : we, jònkoloninkaw,

A' ye se min na,

A' y'o kè :

Ne de ye Silamakan Arido ye.

Ò, a ye saraka da jakuma bilén in kan tuma min na
sa.

Silamakan y'i kanto,

A ko : jakuma bilén,

I taato ye nin ye,

Kòlòn kònò nin ye,

N'ò ye jònkoloninkaw ka siritinyèkòlòn ye.

Mògò ye siri ninw tinyè,

Ala k'u tinyè.

Jakuma bilén,

I bin ko kòlòn kònò,

Ka Jènkolenin daga kolon ci,

Ka a filen kolon ci,

Ka bin jasa jò a da la,

Ala k'o kè.

A y'i cè, ka bò jakuma bilén kòrò,

A y'a bugabuguma

Jònkoloninkaw ka aladelikòlòn kònò.

Jakuma binna kòlòn kònò,

SILAMAKAN SEGINNA SEGU .

O, Silamakan Arido ni Yaman nalen na,

Daa, y'i kento a ma ko : Silamakan,

A ko : n'y'i bila n'ka ci min na,

A ko : n'i kènyèna, o tè malo ko ye.

San wolonwula,

Ne bè saraka in di n'ka tònjònw ma,

Olu dèsera,

Janko mògò kelen.

Kèlèbolo bè taa fèn min na,

Ni mògò kelen dèsera o la,

O malo man kan k'i minè, ko i tè na ne fo,

Ko an tè nyògòn ye,

Ko i tè na i dantigè n'ye.

O, Silamakan Arido y'i kanto,

A ko : Daa Mònsòn, a ko : ne tigèra e la dè.

A ko : tigè n'na tulo ye mun ye ?

A ko : e yèrè ko,

I ni Jònkolonin ye san wolonwula kè nyògòn ye,

I ka aladelisaraka b'i bolo,
N' taara a bila kòlòn in kònò,
U b'i ka tònjòw ban.
U dèsera a la,
Sen wolonwula, u bè taa a jo bin na,
Ka n'a fò i ye, u taara a bila.

A bè nyini ka i ka mógòw ban.
Ò, y'a saraka ta, k'o di ne na,
Ne taara,
A ka kan tile duuru bò,
I na mógò bila ka n'sira lajè,
I yèrè na taa n'lajè,
I na kèlèbolo wuli ka taa n'lajè.
O yòrò la,
Faama Daa,
O ye n'jigin i la,
O ye n'tigè i la.

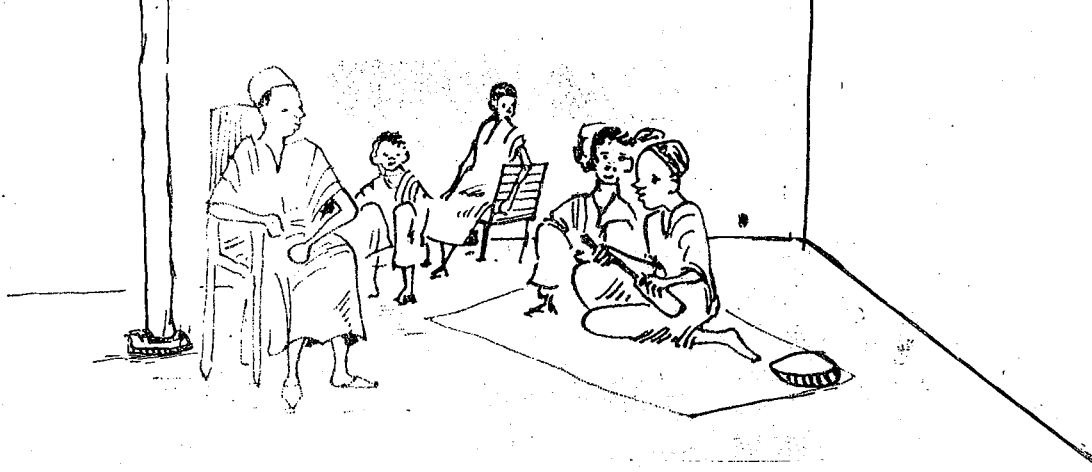
Nka, yali i ka ne nyininka Jonkolonia konyè na,
I bè Yaman nyininka.
O ye jonkoloninka ye,
Npogotigi in kòni.
Jonkolonia kèra cogo min na,
Yaman na a nyèfò i ye.

Daa y'i kento ,
A ko : n'denwuso,
A dun kèra cogo di ?
E, a ko : Faama,
Silamakan y'a fò i nyè na cogo min na,
A kèra ten.

A ko a taara ni jakuma bilen ye Jonkonin,
Murufèkulusi bè jakuma bilen in na,
Murufèduloki bè jakuma bilen in na,
Murufèfugula bè jakuma bilen in na,
Kolonkisè saba taralen bè a kan kòrò.

Ò, an ka cè farin minw bè yen,
N'o ye dugu yèrè ye,
N'an dalen b'olu la,
N'olu de b'i ka kèlè tinyè,
N'olu de bè Segu kèlè ban,
Olu cè farin ninna bè tile ban bulon kònò,
N'olu bè tilen nparibò la.
O, a cè farinw, a ye olu ban,
A y'olu bèe faga,
O, a nana ni saraka de ye,
Ka na an sòrò kòlònda la,
An bè finiko la, dòw bè jibò la.
Bilakoro kèmè wolonwula bè yen,

Kala b'u bolo.
U ka kalaw banna kerun na a ma,
Kalaw ma Silamakan don, janko a ka sokè.
Ò, Yaman ko : Daa Mònsòn,
Jonkolonin kòni,
A tò ye ji ni bògò ni bin ye.
Mògò tè yen belen.
Hali n'i ye kèlè wuli sa,
I bè taa ji ni bògò ni bin de cè.
N'o tè, i tè mògò sòrò yen,
Silamakan ye mògòw ban yen.
Mògò man nyi i yèrè da,
Yanni a ka a nyèfò i ye, n'bè a lakali i ye.

DAA KA BULONBA KONO .

Nyininka, Daa nyininka,
 Datu Jara den nyininka,
 Segu Daa yo, Daa Mõnson.

Tinyètigiba Dantè ni jeli Gurudi tun bè nin yòrò in fò faama
 ye Seekòrò.

A nòngonmasalen bè kalakaba kan, jònkè cè wòrò b'a digi.

K'a ta Segu la, ka t'a bila Kurusa banan na,

Daa ni fanga tè dancè ci .

K'a ta Segu la, ka t'a bila Tunbutu misiriba la,

Daa ni fanga tè dancè ci .

K'a ta Segu la, k'a bila Tèngèrèla worotu la,

Daa ni fanga tè dancè ci .

K'a ta Sègu la, ka t'a bila sahelikungo la,

Daa ni fanga tè dancè ci .

Nin bée lajèlen tun ye faama ta ye.

Kolon tè maa min fè,
 O tè ji kòronin min Segu,

Segu Daa yo, Daa Mõnson.

Tinyètigiba Dantè ni jeli Gurudi tun bè nin yòrò in fò faama
 ye bulonba kònò.

U bè ka bulon cèmancè sen, k'a kè dingèba ye.

Kamalen bè don finyè min kònò k'i sigi,

O donnen bè dingèba, fo k'a ni dugukolo kun kènyè.

A tè kelekuḡ janko a kònò fèn ka bèn.

Ji saba bè nyògòn sòrò a kònò,

Sanyò dama kèlen dòlò ji ye,

O b'i yèrè sòrò a kònò.

Keninge kisè dama kèlen dòlò ji ye,

O b'i yèrè sòrò a kònò.

Di nòonò dama kèlen dòlò ji ye,

O b'i yèrè sòrò a kònò.

An ko nin minfèn in ma : kerokoro kunba.

Minfèn ani kònfèn,

Kèlè kòrò sa, ani kura dabò,

Jatigi ci sa, ani dunan coolo.

Daa ka jònkè mandi tògò ye ko Donko.

Dòlò filennin jè b'a bolo.

A bè dòlò soli k'a di jama ma kelen kelen.

U b'u min k'a bò minèn kònò.

Cèkòròba ni denmisèn b'u min, u sigilen bè wòsi bulon kònò.

Fulan tè mògò la,

Denmisèn ni cèkòròba, an bée kan bè nyògòn ma : tonyògònkè.

Kolon tè maa min fè,

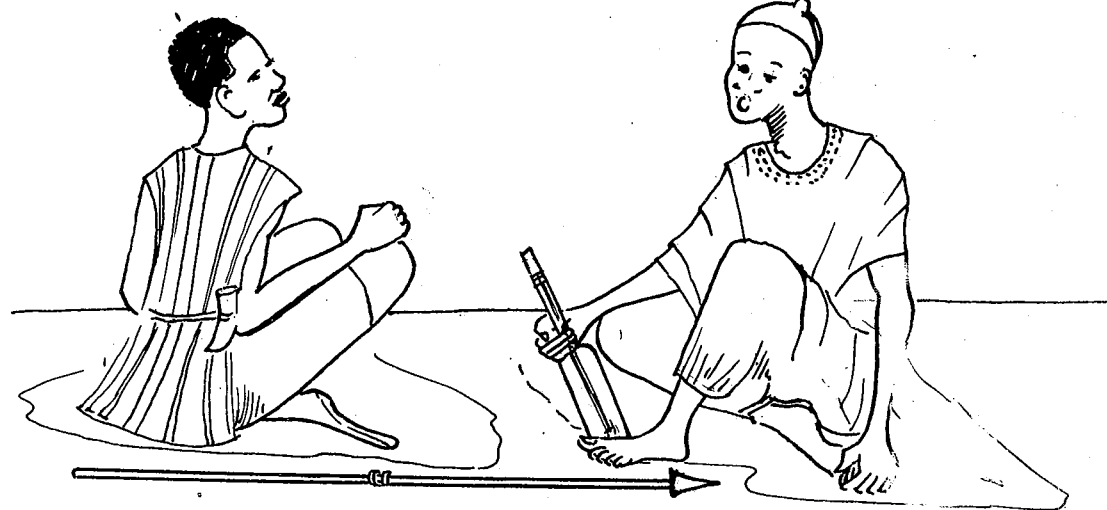
O tè ji kòronin min Segu

Maa tè maa min fè,

O tè taa tilen yorò la Segu.

Tinyètigiba Dantè ni jeli Gurudè tun bè nin yorò in fò faama
ye.

Jeli Baba Sisoko ka maana :
Daa ka korè kèlè.

DUGAKORO N'A KA JELIKE .

Don dò, Dugakòrò n'a ka jelikè bè baro ka su fè,

Jelikèba y'i kan to Dugakoro ma :

Maakòrò Kulubali ka maa faa duga,

O bèe la, ni e sòna,

I ni Segu faama bè tilen ka siyèn ta,

Si tè se ka si bin, aw bè filanin bìn do.

Dugakòrò y'i kan to a ka jeli kè ma

E, jeliba, kana nin kuma in fò dè

Ne ni Segu faama ye siyèn ta nyog

E, jeliba, e bè ne di n'dun waraw

Jeliba, kana n'di n'dun dugaw ma.

Jeliba, ne ni Maatigi tè siyèn ta nyògòn ye.

N'bè siran a nyè.

Ne ye dugunin kelen tigi ye, Daa ye dinyè tigi ye.

Jeliba, k'a ta Segu la, ka taa a bila Kurusa banan na,

K'a ta Segu la, ka taa a bila Tèngèrèla worotu la,

K'a ta Segu la, ka taa a bila Tunbutu misiri la,

K'a ta Segu la, ka taa a bila sahelikungo la,
 Daa ni fanga tè dancè ci .
 A bèe y'a kelen ta ye.
 Ne dugunin kelen tigi n'o bè siyèn ta cogo di sa ?
 N'bè siran a nyè, jeliba.
 Jeliba, a kè suw kòsòn,
 I ka a kè boliw kòsòn,
 Jeliba, a kè bulondaw kòsòn,
 I ka a kè jow kòsòn,
 I kana n'ni fangatigi bila nyògòn na.
 N' siyèn ta nyogon tè, n'bè siran a nyè.
 Jeliba, n'ye sokè di i ma,
 Ka bilakoro da a kan,
 I kana n'ni Segu faama bila nyògòn na.
 O waati la, jelikuma bè digi hòròn na.
 Jelikè ye nkòni fili duguma gangaran,
 A y'i kò don Dugakòrò ma,
 A ko : tuu mòrrò, nwuun, bamananden kolon.
 Nka o y'a sòrò jeli man ca ni hòròn ye, i n'a fò bi,
 Muso fana man ca cè ye, i n'a fò bi.
 Sisan jeliw cayara, jelikuma tè don hòròn na tugun.

Jeli Baba Sisoko ka maana :
 Daa ka korè kèlè.

FURUSIRI .

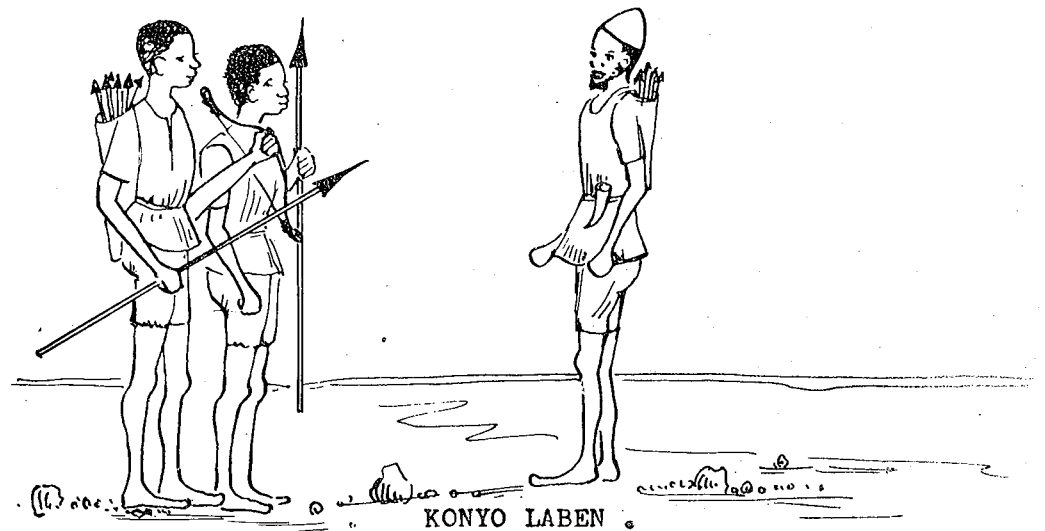
Kolonjugujiri y'i kan to :
 Cèkòròbaw, a' ni yan tuma in.
 An ko : an y'a minè i da .
 Nyanimanjugu fora ka wuli, ka da a kan,
 Ka muru foosi, ke a b'a kun tigè. Daa pèrèma :
 Fa de bèna don i la wa, cènin e ?
 A ma tèmèn mògò la ka se e ma yan ?
 I m'i da wa ? tèmèn ka taa i da.
 O taera i kuru, k'i da so seleke la,
 Fo ka a taman da buguri la,
 Ka mògò nyama don a yèrè la.

Kolonjugujiri nana fininasiri bila Daa kòrò,
 A y'a foni, ka muso masiriw yèrèkè.
 A sòròla k'i nyè kòròta ka faama lajè.
 A ko : faama, nin ye mun fèn si ye ?
 Daa ko : nin tè musomasiriw ye wa ?

A ko : oo, wa ci fò diyara sa dè Maatigi.
 Faama, Dugakòrò ka jonkè mandi de ye ne ye,
 Ka bõ Kòrè, n'tògò ye Kblònjugujiri.
 Dugakòrò ko n'ka musomasiri ninw di i ma,
 Ko e Daa ye musobakòrò de ye, a y'i furu siri.
 Ni mògò ye muso furu, i b'a ka masiri bila ka na.
 I furu siri masiriw filè nin ye.
 Ne cira ni kan min ye, o ye nin ye.
 Daa fora ka wuli : ee, saafuru jeyi.
 An òarodenw bée ko : ee, saafuru jeyi,
 Ee, nka, nin ye kumaba ye,
 Ee, nin ye ko belebeleba ye.

Saraki saraki,
 Faantaden mana faamakuma fò,
 Furu duman tinyèbaga,
 Makè y'o kè woro kunba sòngò ye.

Jeli Baba Sisoko ka maana :
 Daa ka kòrè kèlè.

Donso Karamògò ni sèmè kuruh nana i nyongiribamanankè kòrò :
 Maakòrò Kulubali ka maa faa duga,
 Mugutigi, e tun y'anw wele, an nalen bè wele lajè.
 Dugakòrò ko : o tè baasi ye, denmisènw.
 Yanni n'ka aw wele kun fò aw ye,
 A' tè jò, n'ka ntalen da aw la wa ?
 Donso Karamògò y'a laminè, ko naamu.
 A ko : n'i y'a mèn, nyèba bè doni ta,
 Nyunbaga de b'a la.
 Denmisènw, n'i y'a mèn, n'ka minsigi bè n'ton na,
 I nyè b'a nyònbaga de la.
 Denmisènw, n'i y'a mèn ko fanga bè jègè la,
 a bè ji de la.
 Denmisènw, se tè se sa,
 Bilakoronin bè se basa la,
 Basa bè se diden na,
 Diden bè se bilakoronin fa la.

Bilakoronin bè basa minè, k'a jeni,
 Basa bè diden minè, k'a kunun,
 Diden dun bè bilakoronin fa cin, fo a bè boli.
 I y'a dòn, se tè se sa dè.
 Denmisènw, n'm'aw wele baasi la.
 N'taalen bè kèlè jugu de tigè Segu,
 Kèlè jugu tigèbaga dun n'a tigi tè fara hère la.
 N'i y'a ye, ne Dugakòrò taara kèlè tigè Segu,
 N'b'a tigè ka n'bolo da aw de kan.
 Donso karamògò ko : dugakòrò, nin tè baasi ye,
 An y'i ka kuma mèn.
 Ni Segukaw nana, n'u ko hère,
 An yèrè ko hère.
 Ni Segukaw nana, n'u ko bònè,
 An yèrèw ko bònè.
 Senyèlèma kalo tan ni fila,
 An b'u ta n'an ka bòrè kònò mugu dama ye,
 An tè nègèden nyini i fè, an tè kèrèbò nyini i fè.
 U bolo mana da dugu dènèn na, an b'a tigè a kuru la.
 Denmisènw, aw ko cogo di ? An bèe lajèlen ko :
 Karamògò, i y'an miirina fò, i y'an sago fò.
 A'ye cò, an ka taa ban, nin tè ko sèbè ye o.
 Segukaw b'anw naani de, u tè sòn ka na an kama yan.

Jeli Baba Sisoko ka maana :
 Daa ka kòrè kèlè.

KONYODENDE :

Juma tile bèna falen kòròn fè coyi,
 Daa min fòlò bè jama nyè fè, ani Donko ni Dununba,
 Ani su burutigiw ni dōngentigiw, ani jeliw,
 Olu fòlò jiginna jala sunba suma na.
 Daa y'i ka jònkè mandi wele : ne ka donko,
 I bolo bila dunun na,
 Dugakoro k'a dòn, a ka kònyòmuse nalen bè.
 Donko fora ka mògò bolo ta yòrò min,
 Tònjònw ye dunun durru.
 O kò bè tigè, dōngen kumena.
 Dōngen ko bè tigè, buruw y'a laminè.
 Buruw kò bè tigè, jeli kamalenw ni ntamanin y'u sonsoro.
 Mtamanninw kò bè tigè, Donko ye mògò bolo ta ka tabala gasi.
 Tabala ye bamanenkè fila tògò fo : Fasun, Kasun.

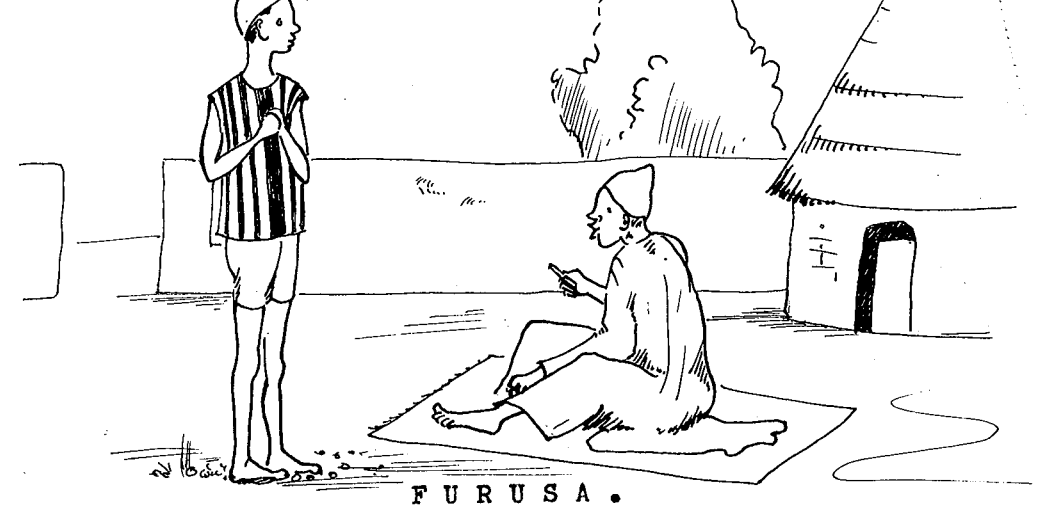
Dugakòrò ka dugu girinna, huu..

Musow binne mēkaritòkan fò la :

E, maanu wala,

Mín ye faema ka dunun mankan ye dè,

Anw ye mun kè fəngatigi la bi juma don in na ?
 Musow b'o manyumatòkan fò la,
 Dugakòrò y'i to bulon kònò k'o mèn.
 A y'i ken to : "Kolonjugujiri."
 "N'makè, o bè kari a yèrè kònò."
 "Yèlèn bulon san fè, i k'a lajè, ni Segukaw de nalen bè,
 I k' a fò dugu ye,
 Ko ne k'u k'u hakiliw fara nyògon kan,
 Ko kèlè tè, muguci tè,
 Konyeya de bolen bè Segu ka na."
 Jonkè mandi yèlènna san fè, k'o ci fò a cogo la.
 O kuma fòlen, muso denmisèn min b'a yèrè fè,
 Musokòròba min bolo b'a yèrè kòrò,
 Min kun meru ye kura ye,
 O bè taa o lakuraya tugunnin.
 Min ta kòròlen bè, o bè taa e kè kura ye.
 Musow bèe lajèlen ye masiri ta,
 Ko Mugutigi ka kònyòya nana,
 Ko Dugakòrò ka kònyò bòra Seekòrò ka na.

FURUSA.

An ye juma tònin kè kònyòtulonkè la,
 Ka sibiri su k'a la. sibiri darakaw dunnen sa,
 Maatigi y'a ka jònkè mandi wele : ne ka Donko,
 Taa a fò n'cè ye sokala kònò, ko a ka sanyò di n'ma,
 Ko n'b'a kè dègè ye, ka taa Segu.
 N'tun nana n'nyè da n'cèso kan, jaa, a ka nyi.
 Donko bolila, ka na a ci fò Dugakòrò ye.
 Dugakòrò ko : taa a fò a ye, ko n'ye mure baa tan d'a ma.
 Donko bolitè nana o lase Daa Mònson ma.
 Daa ko : bò n'kun na, kòri e dun y'a ka kuma mèn ?
 Bò n'kun na, mure baa tan bè dègènyo bò wa ?
 N'ka nyò kisè kelen-kelen ci, k'a don jama bolo wa ?
 Taa a fò Dugakòrò ye, ko a ka nyò caman di n'ma.
 Donko bolitè nana : n'makè, n'makè,
 Daa ko n'ka na a fò i ye, ko mure baa tan
 Tè dègènyò bò dè, k'i ka nyò caman di.
 Dugakòrò ko : taa e fò a ye,
 Ko n'y'a kè mure baa muga ni tan ye.

Donkò y'i sen fa, ka n'ò lase Daa ma so kènè kan.
Daa pèrèmma : Donko, i m'a ye wa ? taa a fò a ye,
Ko ne Daa Mònson Jara ko a kana tulon kè n'na,
Ko n'ka bon a ka tulon ma.
Ale nyògònnin ye se k'a fò
Ko ale bè ne furu siri cogo di,
N'a tè nyò caman di n'ma ?
Taa a fò a ye, a k'a ka jogo juguya ta ka bò n'kan,
A ka bò n'ni dugu nyò cè, n'k'a kè n'sago ye, ka taa Segu.

Nanamunanamu,

Samanyana Basi ye wuluya kuma fo,

So duman tinyèbaga,

Makè y'ò kè dólò bara sòngò ye.

O ci fòlen Dugakòrò ye Donko fè, a y'i kan to :
Wa, n'a kèra ten, taa a fò a ye, ko ne ko n'tè.
N'a kun ye furu ye, ne yèrè tè furu la belen.
Ni sigi y'a diya, a ka sigi. Ni taa y'a diya, a ka taa.
N'ka dugunyò tè sòrò bi, a tè sòrò sini.

Jeli Baba Sisoko